

Előfizetési árak:
 postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:
 Egyhasábos petit sor
 10 fill. vagy egy □ cm.
 hely 4 fill. — Nyilttér
 és magánérdekű ismer-
 tetés soronkint 40 fill.
 Megjelenik naponkint
 reggel 6 órakor,
 hétfőn vagy ünnep után
 déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 19.
 Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő: **Koncz Ákos.**
 Felelős szerkesztő: **Dr. Orbán József.**

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.
 Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Gyáripár Magyarországon.

Egy miniszternek programját működéséből sokkal jobban meg lehet ítélni, mint szavaiból. Ezt az önérzetes kijelentést a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalása alkalmával Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter tette, ki megnyugvással tekinthet vissza miniszteriségének rövid multjára s bátran hívhatja fel arra az országgyűlés bírálóit. Nem nagy alkotásokra hivatkozik, mert a pénzügyi helyzet szűk korlátai között elegendő eszköz nem állott rendelkezésére; hanem egyszerűen reámutat arra, hogy szerény eszközökkel is lehet eredményeket elérni, melyek minden nagyszabású parlamenti szónoklat nélkül maguk részére követelik az előismerés dicsőségét. Ami nem az ambíció tulemelkedését, hanem a köteleességérzet egyszerű beszámolását jelenti.

Ami bennünket a kereskedelmi miniszter programmszerű beszámolójából kiválóan érdekel, az a gyáripár fejlődésére vonatkozólag előadott rész, melyben Kossuth Ferenczel szemben kimutatta, hogy önálló vámterület nélkül, tisztán a

meglevő erők fejlesztésével meg lehet teremteni Magyarországon a gyáripárt, mely nyers terményeinek feldolgozásával gazdasági jólétünk jövődöbeli alapját képezi. A kételkedőknek és hitetleneknek oly adatokkal szolgál a miniszter, melyet sem megczáfolni, sem egyszerű tagadással megdönteni nem lehet. Mióta Hegedüs Sándor kezében van kereskedelmi ügyeink vezetése, — azóta 24 gyár alakult 29 millió tőkével, melyek 7900 munkásnak adnak kenyeret. A számok beszélnek s ha még akadnának kételkedők, kik a gyáripár ezen fellendülésében csak ephemer életű jelenséget, pillanatnyi felbuzdulást látnának, eloslatta azt a miniszter azon kijelentésével, hogy harminczegy gyárossal van alkudozásban, kikkel két-három év alatt jelentékeny gyárakat fog felállíttatni.

A sok szónoklat helyett tehát a miniszter az alkotásokról számol be s érvek helyett tényeket állít elénk, melyekből a legvehemens ellenzéki politikus is beláthatja, hogy csak a kezdeményezés nehéz gyáripárunk megteremtésében, s ha kitarító szorgalommal működünk, úgy nem sok időre van szükség, hogy iparunk

a fejlettség azon fokára emelkedjék melyen Ausztriában áll. Nem a magas politika, nem is a közjogi kérdések unos-untalan előtérbe helyezése van tehát szüksége a mai társadalomnak, hanem arra, hogy teljes erejével hozzá fogjon közgazdasági állapotaink regenerálásához. Bizalommal kell lennünk saját erőink iránt s mint a miniszter mondotta, bizalmat kell tanúsítanunk a magyar gyártmány iránt is. Azt mondják, hogy nem áll a közönség érdekében, hogy a külföldinél rosszabb minőségű gyártmányokat drágábban vásároljon meg, mint ezelőtt. Ezzel szemben áll az a körülmény, hogy ha egyszer a közönség meggyőződik arról, hogy nagyobb értékű nyers terményei belföldön dolgoztatnak fel, bizonyosan nem fog arról panaszkodni, hogy a milliók itt benn maradnak s ha egyszer megszoktuk, hogy a magunké épen annyira használható, mint az idegen gyártmány, bizonyosan nem fogunk külföldieskedni csak azért, hogy dicsekedhesünk, hogy angol vagy francia iparcikkeket használunk. A léhaság kora elmúlt s itt van a komoly nemzeti munka korszaka.

TÁRCZA.

Anyámnak.

Vágyom feléd te csendes asszony,
 Egyetlen üdvöm, szent vigasz,
 Arra az édes szívre vágyom,
 Ahol a köny is oly igaz . . .
 Vágyom feléd, hogy elfeledjem,
 Hogy már a bánat éje fed,
 Vágyom kezedre rálehelni
 Egész merengő lelkemet.

Vágyom feléd, mert úgy hiányzik
 A te jószágos, hü kezéd,
 Hogy a boldogság szigetére
 Vezesse síró gyermeked'
 Nincs örömöm, hisz a gondolat
 Ugy éget, fáj, hogy nem vagy itt,
 S nem szöhetem a csókjaidból
 Lelkém varázsos álmait.

Vágyom feléd, egy tiszta szódra,
 Hogy ez legyen örök imám,
 Vágyom feléd, itt senki sincsen,
 Ki úgy szeretne igazán . . .
 Vágyom körödbe elfeledni,
 Hogy mennyi fáj, hogy mennyi bánt,
 Hogy engem már a földi éltében
 Isten a kárhozatra szánt.

Fliesz Henrik.

Ködben éjjel.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Irta: **Karem.**

(Folyt. és vége.)

A martonosi uri lakban is nagy volt a felfordulás. A kirándulókkal már az utolsó-előtti szán is rég megérkezett, csupán a Kemecey szánja nem jött és nem is tudott felőle senki. Bakó Lászlónak percéről-perczre nőtt az aggodalma és izgatottsága fokról-fokra növekedett. A kedvetlenség lassanként átragadott a vendégekre is és egyik-másik már készülődni kezdett. A többiek csoportba verődve tanakodtak és akadt köztük már olyan is, ki suttogva, nagy titokban szöktetésről beszélt.

A háziur idegesen, szórakozottan jöttment köztük, majd — ki tudja hányadik-szor? — csöngetett. — Még se . . .? — kérdezte a belépő inastól. A többi fölösleges lett volna mondani, annyi ismétlés után.

Az inas inkább jellel, mint szóval, felelte: Semmi!

— Sándor fogjon be rögtön s az igás kocsis meg a hetes lóháton menjen vele. Vigyenek lámpást is magukkal. Megállj! — kiáltott utána — én is velük megyek. Ne vegyétek rossz néven, barátim, — fordult a társaság felé — de már ki nem állom ezt az aggodalmat; ti azért csak mulassatok.

Mikor kifelé indult, az orvos utána ment.

— Nem jó lenne, ha én is veled mennék? Hátha szükség lenne rám.

Bakó hálásan nézett a szemébe.

— Köszönöm barátom; nagyon jó lesz. Akkor még egy szánba fogatok.

. . . Es hát vajjon ők ketten, ott az uton?

Kemecey volt az, ki hamarabb észére tért. Hídeget érzett. Lábai fáztak, mintha hóba lépett volna és megdöbbsent a csöndtől, mely e mélységes sötétségben körülfogta őket. Előrehajlott, hogy megnézzze, mi történt, de szeméi semmit se bírtak kivenni.

Kocsisát szólította: hé Gyuri! de senki sem felelt. Csak messze távolból hallatszott valami elhaló nesz — talán a vágató lovak dübörgése — és lassanként az is elhallgatott.

Iszonyu aggodalom fogta el. Felállott, hogy gyujtót keressen valamelyik zsebében és ekkor úgy rémlett neki, mintha nem is a szánban, hanem a földön, a hóban állana.

Izgatottságában alig tudott meggyujtani egy szál gyufát; elaludt tiz is, míg egy meggyulladt; de ekkor aztán egy pillantás alatt mindent megértett.

— Mi az, mi történt? — kérdé az ijedségtől csaknem halálra váltan most az asszony is. A gyufa sárgás világa pillanatra arczába világított: a rémülettől tágra nyílt zöld szirén-szemekre és összekuszált vöröses

LÁM SÁNDOR Debreczen

üveg és porcellán tizlete, Piacz- és Hatvan-utca sarkán.

Ajánl szezon végével leszállított árban
 asztali és függő
 petroleum-lámpákat

Társadalmunk ugyan még mindig érthetetlen közönyt tanúsít azon kérdés tekintetében, hogy a magyar gyáripár mit állíts mit állíthat elő Magyarországon, de meg fog törni a közöny, mihelyt meggyőződik a közönség arról, hogy közelebbről kapja meg azt, a mi eddig hosszas utánjárás útján szerzett meg.

Az a bámulatraméltó tevékenység, melyet Hegedüs miniszternél, e kiválóan praktikus államférfiúnál tapasztalunk, nemcsak a meglévő erők fejlesztésében, hanem a külföldi tőkének hazánkba behozatalának elősegítésében is nyilvánul.

Számit a külföldi tőkére, mert hiszen csak természetes, hogy az hozzánk, — hol a jogi biztosíték megvan s a hitelviszonyok biztonsága állandóbb, mint akármelyik par excellence gazdasági államban, — örmestfog bejönni, miután oly sok kedvezményt, mint nálunk, sehol másutt nem talál. És a mi legnagyobb figyelmet érdemel, számit a miniszter az osztrák gyárosokra. Figyelmezteti őket, hogy ha meg akarják tartani Magyarországot, mint fogyasztó közönséget, akkor magyar gyárakat kell nekik nálunk alapítani, mert különben mi fogunk gyárakat csinálni, bárholon vesszük is a pénzt.

Ez a kijelentés bizonyára hatni fog az osztrák gyárosokra, kik meggyőződhetek már eddig is arról, hogy Hegedüs Sándor nem oly politikus, ki csak az elmélet tétéleinél marad és hogy a mit mond, nem fenyegetésként mondja, hanem azért, mert képes is keresztülvinni, a mit megígér.

A legegyszerűbb munka sok-

szor a legnehezebb. Kereskedelemügyi kormányunk vezérének kijelentése a magyar gyáripár felvirágoztatása kérdésében oly egyszerű s oly könnyen keresztülvihetőnek látszik, hogy szinte kézzelfogható; mégis, mily óriási munkát, utánjárást s fáradságot igényelt e kérdésnek csak akként való megoldása is, hogy a gyáripár kérdését a parlamentben oly nyomatékkel lehessen tárgyalni, mint azt Hegedüs Sándor tette.

A magyar parlamentben ily önzertés s messze kiható enunciaciót a kereskedelmi és ipari érdekek képviselőiben ritkán volt alkalmunk hallani s azért az őszinte lelkesedés és előismerés hangján kívánjuk, hogy a program a magyar gyáripár megeremtésének sarkigazsága legyen, melyre a jövő nemzetdek, mint közgazdasági politikánk forduló pontjára s egy új korszak kezdetét jelző alapeszmére tekintessen vissza.

Az ausztriai helyzet. Nagy várakozás előzte meg a reichsrath tegnapi ülését, amely délután félnégy órakor kezdődött. De ez az érdeklődés csalódással végződött. Wolf, a német nemzetiek matadorja unalmas volt, mert nem szájhősködött. Dr. Stranzky, aki az emlékezetes delegációsális ebéd óta lett híres, megfenyegette a kormányt a csehek obstrukciójával, ha követeléseiket nem teljesítik. Koerber beszéde parafrázisa volt az első deklarációnak. A miniszterelnök ma sem mondott egyebet, csak azt, hogy a pártok bizalmatlankodása megszünt, már nem gyanakszanak egymásra s remény van arra, hogy minden jóra fordul. Az ülés további lefolyása még egyhangubb volt, mint a kezdete.

Goluchovski és az angol-bur háború. Goluchovski gróf külügyminiszter budapesti látogatását és itt időzését sokan annak tud-

ják be, hogy a külügyminiszter tájékozódást akart szerezni azoknak a szállításoknak a természetéről, melyek az angolok részére a háború viselésben való elősegítés céljából történtek. Oly terv is volt, hogy a képviselőházban meginterpellálja a kormányt, hogy az angol-bur háború iránt hangoztatott semlegességgel, melyet a monarchia részéről a trónbeszéd és a külügyminiszteri expozé is hirdetett, összeegyeztethető-e, hogy az angol hadsereg részére Magyarországon lóvásárlások történtek s állítólag hadiszükségletekre szolgáló más anyagot is beszerettek, a burok részére pedig ruházati cikkeket szállítottak a monarchia területéről. E hírekre nézve most kijelentik, hogy Goluchovski gróf látogatása a király Budapesten való időzése miatt történt. Ezzel együtt megjegyzik azt is, hogy a szállítások ügye a legkisebb hivatalos beavatkozást sem igényli. Ezzel együtt meg van mondva az is, hogy sem a külügyi kormány, sem a magyar kormány nem tekint a történt szállításokat olyanoknak, melyek által a háborúval szemben elfoglalt semlegesség megmásmittatott volna.

Miért nehéz az élet?

Közéletünk egyes kiválóbb férfi alakjai a régi időben arról tanácskoztak, miként lehetne a háztartásban, mint ruházatban a régi kor egyszerűségét behozni. Tanácskozás közben azon eredményre jutottak, hogy a nehéz idők megváltoztatása voltaképp nem is ő rajtuk, hanem az isteni és emberi törvények által melléjük rendelt házastársukon áll. Ezeket kellene az egyszerűségnek megnyerni, akkor minden további tanácskozás vagy rendszabály behozatala nélkül eléjét lehetne venni a bajnak.

Sok idő mult el azóta, az elszegényedés általánosabbá lett, a mostoha viszonyok egyre súlyosabb gondot adnak a családfelek, és mégis a fényűzés mind nagyobb mértékben terjed s a mérséklése iránt hangoztatott közóhaj: pusztában elhangzó szó

Az ez iránt való közóhajnak nem is lesz eredménye addig, míg maguk nőink nem veszik kézbe a javítás ügyét.

Nőinken áll, hogy a háztartásban ép úgy, mint a ruházatban mellőzve a divat

hajára, melyről egészen lecsuszott a kendő; és rávilágított a férfi komor arcára is, melyen inkább elszántság és düh, mint félelem tükröződött; — de csak egy pillanatra; azután újra sötét lett minden.

— Semmi; — felelt szinte nyersen Kemecey. — A lovak elragadtak a szán elejével és mi itt maradtunk. Kösse rá a fejére azt a kendőt és burkolózzék be jól, mert még sokáig ülhetünk itt.

Az asszony engedelmeskedni akart, de izgatottságában s a hidegtől reszketve, ujjai megtagadták a szolgálatot, fogai vaczogtak és egész teste úgy reszketett, mint a kit lát gyötör. Végre is társának kellett segíteni rajta. Összeszedett minden takarót, mely keze ügyébe esett és tetőtől talpig beburkolta, mint egy kis gyermeket; maga meg lelépett az utra, hogy egy kis mozgással melegítse föl meggémberedett tagjait.

— István! — sikoltott az asszony — ne hagyjon itt egyedül! Ugy félek és úgy fázom; — tette síró hangon utána.

— Már pedig, ha itt fogok ácsorogni, megfagyok; dörmögte Kemecey félig magában; de azért oda állott a szán mellé.

— Mért nem ül le ide mellém, — szólt szeliden, kérő hangon Etel.

A férfi komoran bámult bele az éjszakába: a ködbe, mely lombán megfeküdt a földön; az égre, honnan a köd fátyolán keresztül sápadtan, mint a kialvó mécs világa, pislogtak le a csillagok, — és nem felelt.

Harag és ádáz düh tombolt bensejében; maga sem tudta, magának sem merete bevallani, hogy ki ellen? Hogy a csábos szirén iránt, kiért csak pár óra előtt még örömmel adta volna életét, szívében most megvetés, gyűlölet honol és csak őt okolja mindenért.

Mit is akart vele? Nem elég, hogy lánykorában egyre kaczerkodott vele és aztán mégis másnak lett a felesége, — persze: Bakó Laci sokkal gazdagabb volt! azután se hagyta békében soha; egyre hívogatta, járt utána, kaczerkodott vele, míg majdnem beleőrült. És most... és most nem ő kötötte é erővel rá magát?

Undorodás fogta el maga, s az egész világ iránt.

Sokáig maradtak így egymás mellett kölesönös némaságban, mialatt a nő egyre didergett és fészkelődött a takarók alatt. Egyszerre csak, mint valami makranczos gyermek, keserves sírásra fakadt.

— Mi az, miért sír? — rivallt rá Kemecey oly rideg, haragos hangon, hogy szinte maga is megijedt tőle.

Csak annál erősebb sírás lett rá a felelet.

— No ne sirjon már; — próbálta csillapítani. Hiszen csak nem hagynak itt veszni bennünket. Csudálom is, hogy eddig még nem jöttek keresésünkre.

— Megfagyok én itt addig; — didergett az asszony. Lábaimat már alig érzem.

— Huzza fel az ülésre lábait. Várjon én is segíték.

De könnyebb volt ezt így mondani, mint megeselekedni; mert ő maga, a hóban állva, még sokkal jobban átfázott és lábai melyek meredten, érzéketlenül tartották testét addig, míg egy helyben állott: most, hogy előre lépni és lehajolni akart, megtagadták a szolgálatot és kénytelen volt az ülés karjába megfogózni, hogy le tudjon hajolni.

Csak nagy nehezen bírt fölemelkedni és mikor végre mégis felállott, erős szurás nyilallott a mellén keresztül. Megpróbált ott helyben állva toporzokolni s a zsibbadtság

engedett is valamennyire, de a nedves köd, mely át meg átjárta ruháit, most fojtogatni kezdte és megféküdté mellét, mint a lidércnyomás. Vagy tán nem is a köd volt, a mi úgy a szívére nehezkedett? Talán az önvád, a szégyen, a lélek mardosása... ki tudja? De szoritotta, de fojtogatta; és Kemeceynek eszébe se jutott, hogy ellene védekezzen.

Bakóné se sirt már a takarók alatt. Már nem fázott és esudálatosképen félelme is megszünt, mert egy sokkal erősebb érzélem lépett fel a helyére: a gyűlölet. Igen, gyűlölte most teljes szívéből ezt az embert, ezt a hálátlan, ki megfoghatatlan viseletével az imént oly égető fájdalmat okozott neki és most a bajban egészen magára hagyja, egy kézzorítás, egy vigasztaló szó nélkül.

És a hálátlan csak egyre állott és mérőn belebámult az éjszakába. Jóformán alig gondolkozott már, csak érezte, hogy a fájdalom szurás mellében mind gyakoribb, és érezte, mint zsibbadnak, mint halnak el lassanként tagjai. Különös bódultság veit erőt rajta. Fülel esengtek, zúgtak és szemei előtt sávok és fénypontok jelentek meg, melyekben sötét alakok mozogtak ide-oda. Érezte, hogy szédül, hogy nem bírja tovább és erőtlennül bukott le arcczal a földre.

... Pedig nem volt egészen káprázat, a mit látni, hallani vélt. Az emberek, kik kétfelől is keresésükre jöttek, akkor érkeztek oda, csaknem egyszerre; és bizony nagyon ideje volt.

Bakó szó nélkül karolta fel és helyezte el saját szánjára az asszonyt, míg a doktor az eszmélet nélkül fekvő Kemeceyt a magára tétette föl, hogy Kajukfalvára vigye.

Egy szót se váltottak Bakóék az uton és Etel, ki haragos kitörésre, szemrehányásokra volt elkészülve, tehetetlennek érezte

szeszélyeit, az egyszerűséget meghonosítsák.

Napjainkban a férj keserves jövedelmének legnagyobb része a kéményen füstöl el. A barátságos ebédek, „trics-traes“ ozsonnák egymást érik a konyhaművészet olyan mű produktumaival, melyek költségesek voltak mellett, még az egészséges gyomor szervezetét is tönkre teszik. A régi jó magyar ételeket mellőzik s az a sok pikáns francia étel tönkre teszi a gyomrot, ép úgy, mint a pikáns francia beszélők és szín-darabok az erkölcsöket.

Tulságig mennek a házberendezés körül is. A nő sohasem azt nézi, milyen sorsu férjhez megy férjhez, hanem mennyi pénzt tud szüleitől a butor hozományra kiperéselni. A kisebb jövedelemmel bíró férj házához a hitvesi gyöngédség ugyanoly butorokat visz, mint a dus javadalomhoz ellátotthoz illik. Ruganyos divánok, cziradás ruhaszekrények képezik a hozományt, mindezek szemre igen szépek, Bécs és a külföld gyártja, — tartósságuk azonban alig egy-két évre terjed. Pár évi együttlét után előáll az új berendezés szüksége, — vele együtt a nagy kiadás.

A divatos berendezés után következik a változatos ruhatár. A hányféle időjárás, annyiféle öltözék tetőtől fogva talpig. A ruhák különböző színei mellett nagy szerepet játszik azok divatos szabása, úgy, hogy a seccesiós izlés nem respektálja a férj anyagi helyzetét, jövedelmét.

De nincs tekintettel a férj szánandó anyagi helyzetére az estély vagy táncvigalom sem. A hány ezek közül a felszínre vergődik, ugyanannyi költséges selyemruha lát napvilágot. A honi kartonipar szerényen a sarokba szorul, legfőleg szegényebb sorsu népeinken díszel. — A keservesen keresett pénzt szórjuk a külföldi selyemgyárosoknak, a mi hazai iparunk pedig tengődik, gyártmányai mellőzöttek.

Ha a férfi éveken keresztül jogosult egy és ugyanazon salonoruhában megjelenni; vajjon nem tehetnék-e meg nőink is, hogy mellőzve a divat szeszélyeit, ruháikat ne csak egy estére használják.

Bizonyára megtehetnék, ha akarnák. Egyszerű összebeszélés elég lenne s rögtön beállana az óhajtott egyszerűség: a családi

magát e rideg némasággal szemben. Kérdetlenül is mentegődni kezdett, mikor pedig látta, hogy férje ekkor sem szólal meg: az asszonyok leghatásosabb fegyveréhez, a könyvekhez folyamodott; — de minden kísérlet megtört a férj komor hallgatásán.

És Kemecsey? Ő beteg volt nagyon sokáig. Hetekig tartott, míg állapota annyira javult, hogy életben maradásához lehetett újra remény; de még azután is sokáig volt nagy beteg. Még most sem gyógyult ki egészen s a ki látja őt nyáron át téli gunyákba burkolózva, fázékonyan köhécselve, az oszlopos tornác elején ülni, vagy feküdni, mikor a forrón letűző napsugarakban fűrésztgeti szegény hidegvett, fázós tagjait, vagy a ki látja őt görnyedten, összeesve, a kert utjain fáradtan vánszorogni: meg nem ismerné e karaván alakban a még nemrég oly délezeget, erős, ifju Kemecseyt.

A szép Etel is beteg volt sokáig azután és azóta is egyre gyötri tagjait télen át a csusz és arzat a kegyetlen neuralgia; és talán épen ez volt az oka, hogy tündéri szépsége oda lett. Oda bizony; mintha csak a szél futta volna el; és ez a vesztesége jobban fáj neki, mint a többi fájdalom mind együttvéve. S a mellett, — kegyetlen gunyjakép a sorsnak, — talán fájdalmában, azóta egyre hizik.

Hanem azért mégis csak kegyes irántuk a sors.

Mert mig Kemecsey a telet kénytelen Arcoban, Meranban tölteni, Etel a nyári évszakban keres Teplitzben, Pöstyénben enyhülést a téli hónapokra és így sohasem kerülnek össze.

És ez nagy megnyugvás ám mind a két-tőjükre nézve.

élet boldogsága; mert ki sem tagadhatja, hogy a valódi, szeretetreméltó családi élet boldogsága is akárhányszor áldozatul esett a női divat szeszélyeinek, de áldozatul esett igen sok esetben még a becsület s a földi javakon kívül még a családfő élete is.

A nő, mint hitves, egyszerűsége által megkönnyítheti a családfő anyagi helyzetét, takarékosagra s szorgalomra nevelheti gyermekeit.

A nő, mint hajdan, egyszerűsége által hódít. Erényük s fenkölt szellemük, valamint testi bájaik a hazai kartonban is úgy fognak ragyogni, mint a legdrágább selyemben.

Amor követe, a szerelem könnyebb utat talál a romlatlan szívhez, ha karton fedi is be, mint a selyembe burkolt olyan kebelhez, melynek nemesebb érzelmeit a hiúság s nagyravágás szenvedélyei tönkretették.

Térjenek vissza nőink közakarattal a régi idők egyszerűségéhez, akkor a jelen idők súlyosan nehéz gondjait le fogják venni a családapák vállairól s meg fogják szabadítani az ifjúságot az agglegényi élettől!

M . . . a.

Tóth József.

(Negyvennyolcz évig a katedrán.)

Debreczen, márczius 3.

Tóth József nyugdíjas tanár lett.

A mint nem tudunk megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy Blaháné valaha megöregszik, vagy Jókai valamikor leteszi a tollat, épen olyan nehéz elhinni, hogy a debreczeni kollegiumban nem tanít már Tóth József . . . Mert épen olyan örök ifju, lélekben és kedélyben, mint az irodalom fejedelme és a magyar nóta csalogánya . . . A magyar faj őstehetsége teljesen más pályán ugyan, de épen olyan pazar módon nyilatkozott meg az egyszerű tanár-emberben, mint abban a másik két nagy talentumban.

Nem a nyomtatott betűk világában és nem a színpadon, hanem a katedrán nyilatkozott meg és hódított ez a tehetség. Onnan szikrázott a szelleme az ifjúság fogékony elméjébe negyvennyolcz hosszú esztendeig kikapadhatatlan frissességgel és kifogyhatatlannak látszó klasszikus erővel. Mert sohasem akart lenni más, mint magyar tanár. És az volt izről izre.

Egyetemes műveltsége arra képsítette, hogy minden tárgyat tanítson, de ő tulnyomóan, a matézist adta elő. Másutt az a legnépszerűtlenebb tanár, a ki ezt a rideg tárgyat tanítja. Debreczenben pedig megtörtént az a csuda, hogy évtizedeken át épen a matézis tanárát rajongta körül az ifjúság a legnagyobb szeretettel. Mig az ifjúságnak a komoly tudományt adta elő, az olykor fáradt érdeklődést mindenkor más-más alakban megújuló fölséges humorával tudta serkenteni, úgy hogy a fiuk valósággal csüggték szavain. És mikor megválnak a debreczeni kollegiumtól, Tóth József az a tanár, akiről kifogyhatatlanul sokat tudnak beszélni. Ha a debreczeni kollegium tanárai között Hatvani a legmithikusabb, Maróthy pedig a leghiresebb alak: viszont minden tulzás nélkül mondható, hogy Tóth József a legnépszerűbb és legszeretettebb tanár.

Abból az időből való, mikor a magyar tanárnak igen erős küzdelmet kellett folytatnia a germánizálni akaró Bach kormányval. A mikor a tanárnak minden szavára vigyáznia kellett. Ebben a nehéz időben itt a magyarság szívében a hazafias tanár nehéz feladatát tökéletesebben senkisémm oldotta meg Tóth Józsefnél. Mert a mélységes szívű,

nagyhumoru emberben a klasszikus készütség az erélyességgel, tapintatossággal és bátorsággal párosult.

A tanítványainak az idegenben mindenütt erős ajánlás volt, ha azt mondták:

— Én a Tóth József tanítványa voltam.

Kitüntek az ő tanítványai mindenütt, de különösen a műgyetemen és a katonaságnál az utász-ezredeknél. Mert, akit Tóth József nem tudott megtanítani a matézisre, azt ugyan nem tanította volna meg e világon egy tanár sem. Az már a természettől arra volt praedestinálva, hogy örökösen hadilábon álljon a matézissel.

Negyvennyolcz év sok munkássága, tapasztalata és sokféle csalódása sem tudta megtörni hatalmas erejét. A fején a hajzat olyan, mint a fehér hó, de a szívét még nem érintette az élet tele. Ma is úgy tréfálkodik, mint hajdanában. Memóriája is olyan eleven, hogy bámulatba ejti környezetét. Épen úgy ezítál Homérból és a többi klasszikusból, minthogyha most akarna pályázni valamelyik görök tanszékre.

1852-től rendes tanára a kollegiumnak. De pár évig azelőtt is működött segédtanári minőségben. A forradalom után 1849-ben senior és segédtanár. Azóta sokszor változtak az alakok a kollegium katedráin. Oregok kidőltek, fiatalok megöregedtek. Azután jött az új nemzedék és az új aera. Az új aerával az új tanmódszer, mely a gimnasiumokban a matematikai tudományokat másként osztotta fel. Csak Tóth József nem változott, hanem a hétnek minden reggelén megjelen a katedrán magas alakja. Nem frázis is a hasonlat, hanem valóság, hogy úgy áll ott, mint az erős, büszke tölgy, mely daczol az idők viharával.

Pedig a fájdalom, a tépő bú hányszor markolta meg szívét. Eltemette szerette hitvesét, egy mérnök fiát, egy pap fiát (a ki a kollegium daliás büszkesége volt); nemrég tragikus halállal mult ki leánya.

Mióta szívének legdrágábbjai a föld alatt porladoznak, nem maradt neki egyebe a katedrájánál. Ehez ragaszkodott a hivatásán csüggő tanár pusztithatatlan lelkesedésével. Ám a hosszú pálya most elérte a csucsot. Bucsuznia kell a kollegiumtól. Át kell adnia a helyet fiatalabb erőnek. Nyolcz év előtt ünnepelték tanárságának negyven éves jubileumát. Tanítványai akkor a nevére alapítványt létesítettek, mely folyton növekszik.

A vallás és közoktatásügyi miniszter nyugdíját 3900 koronában állapította meg s leiratában „a tanügyi téren eltöltött érdemduz szolgálatáért elismerését fejezte ki.“

Aki valaha tanítványa volt nem felejtí el és érdemeinek emlékét átadja az utána következő nemzedéknek is.

Tóth József tanársága idejéből egész adoma-tár van forgalomban, de midőn hírül adjuk, hogy visszavonul a katedrától, melyhez lelkével úgy odaforrott, sokkal inkább főlemeli lelkünket az ő szép multjának tiszta ege, semhogy erre az ő szellemi szikráiból tarka szívárnyványokat festgetnénk.

U. A.

Ugron zabszállításai a Házban.

— Országgyűlési expressz-tudósítás. —

Budapest, márczius 3.

Ugron Gábor ügye ma az ülés elején szóba került a képviselőházban.

Az ülésen Perzel Dezső elnökölt, a ki kijelentette, hogy Rakovszky István a

napirend előtt felszólalni kíván egy összeférhetlenségi ügyben.

Rakovszky István bocsánatot kér, hogy a többség mai jubiláris örömnapiját zavarja. — Három éve annak, hogy több inkompatibilitási eset lett a többség több kiváló tagja ellen bejelentve. Azok a bejelentések súlyos aggodalmakat keltek.

A bejelentések hatása alatt 1897. ápr. 6-án az akkori kormányelnök indítványára egy 21 tagú bizottságot küldött ki az összeférhetlenségi törvény revíziójára. Ez az eljárás porhíntés volt a közvélemény szemébe. Ez a bizottság azóta semmit sem tett.

Szóló két ízben szólalt fel az anomália ellen hasztalanul. Nem ismételte volna meg ma felszólalását, ha az utóbbi napokban nem történtek volna olyan események, melyek sértik a Ház tekintélyét, Ugron Gábor ismert esete ez.

A függetlenségi párt hivatalos közlönye, mely a függetlenségi párt háromtagú bizottságának Kossuth Ferencnek, Justh Gyulának és Komjáthy Bélának ellenőrzése alatt áll, három nap óta támadja Ugron azért, hogy a katonai kincstárral meg nem engedett módon zabszállítási üzletet kötött.

Ezáltal olyan színe van a dolognak, mintha ez a párt hivatalos akeziója volna.

Madarász József: A 48 as párt lapja.

Gróf Károlyi István: a Bánffy párt.

Olay Lajos: A zabszállító párt.

Polónyi Géza: Biztosító párt.

Rakovszky István: Nem kutatja, hogy biztosító, zabszállító, vagy Fortuna párt-e. (Derűtség.)

Az ügyet a kamarában Sándor Pál hozta szóba. Szóló felolvassa Sándor Pál interpellációjának erre vonatkozó passzusait.

Csodálatos, — ugymond — hogy ez a kamarai tag kérdezősködéseiben nem ment tovább és nem kérdezte meg a kamara elnökétől, hogy milyen volt az a bizonyos telefon. Benne ez az eljárás azt a gyanút ébreszti, hogy ez a felszólalás nem a közmorál érdekében, hanem csak azért történt, hogy egy köztisztviselőt álló ellenzéki férfit pellengérré állítson. Ez nem felel meg a mi tekintélyünknek. Ez mind nem történt volna meg, ha Fest Lajos és bizottsága elvégzi a rábizott feladatot. A zöld könyv (a kompaszra mutat) tele van képviselők neveivel, ott van Münnich Aurél.

Münnich Aurél: Ott van és dolgozik, de ez nem inkompatibilitás, kikérem magamnak.

Rakovszky István: Már akár kikéri magának, akár nem.

Münnich Aurél: Nekem egy utcái felfujt nem imponál!

Rakovszky István: Nekem egy szepesi felfujt nem imponál.

A napokban történt, hogy a tuloldal két kiváló tagja foglalt el jól dotált állásokat. Az egyik tagja a képviselőház elnökségének, a másik egy nagyon fiatal és nagyon törekvő és nagyon tehetséges tagja a Háznak. Ez a legszomorubb, tisztelt Ház, hogy már fiatal és tehetséges képviselők is tánczolnak az aranyborjú körül és feláldozák függetlenségüket. (Nagy mozgás.)

A Ganz-féle gépgyárnál megürült egy igazgatói állás. Hallom, hogy Kornfeld előszobája tömve van képviselőkkel, a kik ezt az állást el akarják nyerni. Fogadást ajánl fel a tuloldalnak, hogy ezt az állást egy kormánypárti képviselő fogja elnyerni. (Derűtség.) Ezek tarthatatlan állapotok. Itt az ideje, hogy Fest Lajos hívja már össze azt a bizottságot.

Elnök: Olay Lajos képviselő ur a házszabályok értelmében összeférhetlenségi esetet óhajt bejelenteni.

Olay Lajos: Teljesen osztja Rakovszkynak az összeférhetlenségről táplált nézeteit. Azt hiszi, hogy az inkompatibilitást üldözni kell nemesak ezen az oldalon, de a tulsó oldalon is. (Helyeslés.) Rakovszky nem vonta le felszólalásából a konzekvenziát, nem vonta le, levonja ő. Bejelenti Ugron Gábor összeférhetlenségi esetét.

Ugron Gábor fel akar ugrani helyéről, de aztán kezével legyint egyet és helyén marad.

A ház ezután áttér a napirendre.

Kovács után **Komjáthy** beszélt. Mire a vitát elhalasztották.

Gajary Ödön felhossa **Rakovszky** mai beszédét, melyben a ház egyik alelnökét aposztrófálta, azt mondván, hogy a bank-egyesület elnöke nem lehet képviselő. Mivel **Tallián** alelnök ezt magára vette, megkérte **Gajaryt**, jelentse be ezt az összeférhetlenségi bizottságnak. **Gajary** most megteszi ezt.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Stefánia menyegzője.

Budapest, márczius 3. **Stefánia** özvegy trónörökösne a jövő héten Miramareba utazik. Márczius végén lesz az esküvője. Vőlegénye **Lonyay** Elemér gróf a minap Triesztben járt a szükséges előkészületek végett.

Ugron panaszkodik.

Budapest, márczius 3. **Ugron** levelet irt Kossuthhoz, hogy az Egyetértés politikai magatartását ellenőrizze a párt. — Mire a Kossuth-párt háromtagú bizottságot rendelt azon kérdés megvizsgálására, hogy helyesli-e ezen támadásokat. Kossuth válaszol az **Ugron** levelére és ebben azt feleli, hogy a bizottság működése csak politikai eselekményekre vonatkozik kijelenti, hogy a személyes támadásoknak mindig ellene volt és sohasem volt barátja a két függetlenségi párt surlódásának.

Elhunyt képviselő.

Budapest, márczius 3. **Görgey** Gyula, az aradmegyei lippai kerület országgyűlési képviselője ma Budapesten meghalt.

Csillag Teréz a népszínház tagja.

Budapest, márczius 3. **Jászay** Mari távozása után újabb nagyobb veszteség éri a Nemzeti Színházat. Ugyanis eltávozik egyik oszlopos tagja, **Csillag Teréz**. **Csillag** ugyanis nyilatkozik, hogy 1901-től a népszínházhoz szerződött.

A dél-afrikai háború.

— Távirati tudósítás. —

Brüsszel, márczius 3. **Krüger** elnök egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a burok utolsó lehelletükig folytatni fogják szabadságharcukat, élnek, vagy halnak, de nem adják meg magukat és semmiféle intervencziót se fogadnak el, a mely teljes szabadságuk rovására menne.

London, márczius 3. Az alsóház a tengerészeti költségvetésnek a fizetésekről tételét megszavazta.

A gyarmatügyi pótköltségvetés tárgyalásánál **Lloyd George** az előirányzat leszállítását indítványozza a végre, hogy figyelmeztesse a házat arra a rövid tartalomban közölt táviratra, a melyet **Steyn** elnök szeptember 28-án **Milner** kormányzóhoz intézett. A **Milner** közléséből ismert kivonat hiányos volt és nem közölte a távirat lényeges tartalmát, hanem kihagyott egyes pontokat, amelyek **Steyn** elnöknek a tárgyalásokon tett szolgálatairól szóltak, a melyeket a kormányval közölni kellett volna s a melyek nagy befolyást gyakoroltak volna az egész helyzetre.

Chamberlein azt válaszolja, hogy **Steyn** **Krügerrel** bizonyos terveket állapított meg Fokföld és Natal megtámadására. Azt kívánják tőlünk — mondja a miniszter — hogy jóhiszeműnek tartjuk őt; már pedig hogy mennyi értéket tulajdoníthatunk igéreteinek, kitűnik abból, hogy a hadüzenet előtt néhány nappal **Steyn** ünnepiesen megígérte az angol kormánynak, hogy a két köztársaság semmi szin alatt sem fog támadólag fellépni; néhány nappal azután pedig

a szabadállam csapatai Transzvál csapatai oldalán a natali brit terület elfoglalására indultak.

Lloyd indítványát 89 szavazattal 36 ellenében elvetették.

A Ház azután 96 szavazattal 22 ellenében elfogadta azt a kontó-hitelre vonatkozó bizottsági jelentést.

A tárgyalás során **Lawson** **Wilfrid** szóba hozta azokat rendezéseket, amelyek este egy gyűlésen, a melyet Exterhallban a béke érdekében tartottak, előfordultak. A szónok panaszkodott a rendőrség ellen, a mely nem tudja föntartani a rendet.

Ridley belügyminiszter sajnálja, hogy **Lawson** és elvtársai azon a gyűlésen olyan szomorú tapasztalatokat szereztek és megígérte, hogy vizsgálatot indít ebben az ügyben.

London, márczius 3. A Reuter-ügynökség jelentik Osfonteinből (Paardeberg mellett) mai kelettel: A buroknak egy hadállásuk van körülbelül 4 mérföldnyire arezvonalluktól. Jobbszárnyuk a folyóra támaszkodik, balszárnyuk egy dombra. Számukat 5—6000 emberre becsülik.

London, márczius 3. A hadügyminiszterium a következő táviratot kapta Roberts lordtól Osfonteinből tegnap kelettel: Épen most tértem haza Kimberleyből, a hol hamarosan rövid látogatást tettem. Az ottani lakosság körében uralkodó lelkesedés nagy örömet szerzett nekem. A mi betegeinket és sebesültjeinket illeti, az összes középületeket kórházakká alakították és minden lehető elkövettek az ápoltak kényelmére. Nagyon jó hatást tett ram.

London, márczius 3. A „Standard“ jelenti Osfonteinből tegnapelőtti kelettel: Dél felé hat mérföldnyire kis csata folyt, a melyben Remington ezredes alól kilőték a lovat. Osfonteinből északra és keletre, hírszerzők jelentése szerint, kis bur csapatok portyáznak.

London, márczius 3. A hadügyminiszterium **Buller** tábornoktól a következő — márczius 2-án 6 óra 30 perczkor **Ladysmith**-ben föladott — táviratot kapta: Ugy találok, hogy a burok veresége teljesebb, semmint hinni mertem. Az egész kerület teljesen elhagyták, csak a Van-Keenen szoros magaslatán látszik néhány bur szekér, más-különbén nyomukat sem látni. Utolsó vonatuk tegnap délben 1 órakor hagyta el **Modderspruit**-állomást, mire a hidat levegőbe röpítették. Szekereiket már hat nappal ezelőtt telerakták és azután megindultak **Ladysmith**től észak felé úgy, hogy lehetetlen volt utjokat elvágni. Ott hagytak azonban nagymennyiségű lövészt, takarmányt, tábori szereket és másféle máhát, de az ágyukat, kettő kivételével, magukkal vitték.

Colenso, márczius 3. (Reuter) Az angolok a rendkívül makacsul védett **Pieterhill** elfoglalása után száznál több embert fogtak el, a kik között sok volt a németalföldi. A foglyok nem akarták elhinni **Cronje** kaptulációjának a hírét. A futóárkokban még három órával az angolok támadása előtt is bur asszonyok is voltak. Két asszonyt még ott találtak a futóárkokban, az egyiket halva, a másikat lött sebbel a mellén, a melybe ma bele is halt.

Krüger Oranje államban.

London, márczius 3. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy **Krüger** elnök Oranjeba utazott **Verjn** elnökhöz tanácskozni.

A név.

Az öreg így szól az ifjuhoz:

— Szerezz nevet.

Mert az a hit, ha már „név“ van, a többi magától jön. A név megszerzi az anyagiakat és az erkölcsieket.

És a jó fiu éjjel-nappal azon töri a fejét

hogyan milyen módon legyen híres ember. A czélt hajdanában karddal küzdtek ki, ma pedig tollal igyekeznek elérni. A toll igen jámbor szerszám, a papiros is türelmes, a tinta is olesó s így a dolog könnyűnek látszik. Aztán ujság is van annyi, mint a pelyva. Ezek a körülmények valóban csábítók.

A tollforgatásnak vidéken leginkább két módja kultiváltak

- a) Égig magasztalni boldog-boldogtalant.
- b) Lecsepüzni boldog-boldogtalant.

Első esetben mindenki nemes férfunak, — köz-kebelnek — tart, ki az elvek magaslatáról bírálja a dolgokat.

Második esetben Rettegi Fridolin leszel, talán tekintély is, akinek a barátságát keresik, minthogy félnek tőled.

Akit az írásban egyéb vágy nem vezérel, minthogy névhez jusson; az ily módon föltétlenül eléri czélját.

Van még harmadik mód is, amivel vidéken feltűnhetsz.

Ez a mód: a *csipkedés*

Vezess olyan rovatot, amelyben naponként vagy hetenként egyszer-kétszer „megcsipkeded” a helyi élet jelenségeit és a helyi férfiakat. Ámde, aki csipősen ír, annak szellemesnek, de az embertársainál jóval keményebb koponyájú férfunak kell lennie, hogy az első fejböbörítés után ne törjék be mindjárt a feje. Ez a rovat az, mellynél gyakran kihulló vértől piroslik meg a fekete tinta. És valahányszor véresebb hull a tintába, elővődünk rajta, hogy a sötétkék „vasgálicz-összetét”, mely a reklám szerint „higan folyik,” sok emberre nézve hatásában épen oly romboló, mint az alkohol. Mert elvon az élet tulajdonképeni komoly hivatásától. Olyan gondolat-világba sodor, mely tele van ábránddal, angyalokkal és ördögökkel. Mely világban mindenféle dísz- és mérges növényzet pompázik, csak éppen az a növényzet hiányzik, melynek törzse az élet valóságának gyökeréből nő fel.

Az emberiség „nagy parasztja,” Tolsztoj, a pálinkától félti népét. Azt akarja, hogy az orosz paraszt a szomjuságát és a szomorúságát ne a szeszes itallal verje el, hanem a szeszes ital helyett inkább azon ördögökből merítsen, melyeket a hit és a munka eredményeznek. Lehetséges, ha Tolsztoj magyar volna, a fiatalságának egy részét a tintától féltene s amint Oroszországban nemzeti csapásnak tartja a pálinkát, nálunk pedig nemzeti csapásnak tartaná a „vasgáliczsav-összetét”-et. Mert aránylag sehohsem irnak annyit, mint hazánkban, ami nem volna baj, ha az irodalom-fogyasztás is gyarapodnék. De az már baj, hogy keveset olvasnak és sokat tulsokat és keveset jót irnak. A sok ujság nem azt jelenti, hogy műveltek vagyunk, hanem azt jelenti, hogy a kritikánk nem valami kényes. Elfogadjuk a lapot, ha naponként néhány híres-kével kedveskedik. Pedig Magyarországon, különösen a vidéken még aktualisabb a vers, a mivel Nyekraszov „kedveskedett” az orosz lapoknak. Ime, mintha csak a mi vidéki lapjainkról írta volna e néhány sort:

Elszánt legyen, ki néha
Kezébe ujságot veszen,
Mert abban annyi már a léha,
S nem jó még a papírja sem;
Lehet, hogy máskép tiszta, — ám
Keztyűtlen nem tanácslanám,
Hemzseg a sok sajtó-hibátul,
Versétől az ember elájul,
Üres szavak, nincs érzelem,
Minden ötlet szőr-szálra hantva,
Sőt — mondva csak köztünk legyen —
A ritmus is fellábra sánta.

Mi tagadás benne, így van nálunk is, s hogy így van, talán nem is egészen a sajtó hibája. Mert az olesó kell s az olesó husnak hig a leve. Mert vidéken azt hiszik, hogy hirlapot könnyű írni. Annyi az egész, hogy megfogalmazzuk az eseményeket, s ne ütközzünk össze a sajtótörvényekkel.

És mert az a hiedelem, hogy lapot írni könnyű mesterség, a fiatalágnak az a része,

mely könnyű módon akar névhez jutni, betódul a vidéki szerkesztőségekbe.

Hol is nyilatkozzék meg a tömérdek fiatal erő, mely érvényesülni akar. Nincs tengerünk, gyarmatunk, világra szóló kereskedelmünk, vagy iparunk, mely csábithatná az érvényesülni vágyó erőket.

Ahoz, hogy kimagasodjék, csak két módot talál. Szónokolni és írni. Már az érettségizők lakomáján szónokol. Az egyetemi élet pedig a sok érdekes mozzanatával tömérdek alkalmat szolgáltat arra, hogy a nyilvánosság előtt szelöltesse hangját. Az egyetemi évek után pedig ott van a penna és ott vannak az ismertes kedves vidéki módszerek, amelyek vagy a falhoz, vagy a sikerhez vezérelnek.

Most veszem észre: talán bolondság nyiltan korholni ezeket a dolgokat, mikor a baj ellen nem tudok ajánlani orvosságot. Elmondtam és a poétát is elhívtam tolmácsul, hogy sokat és üresen írunk és keveset olvasunk és ifjaink fölös számmal ostromolják a Parnassust kárára az irodalomnak, a jó izlésnek és a hazának is, mert hányan züllemek el...

Egy-egy vidéki város terrenumát az irodalmi törekvők egész legiója ostromolja meg. Ezek a legiók a tettek mezején milyen eredményeket érnének el és hogy elvonatnak a más irányban való foglalkozástól, milyen nagy kár háramlik rájuk, családjaikra és a társadalomra.

A szerkesztőségnek van egy pár lelkes regényíró barátja. Egyik is, másik is beállít az ő 20 esztendősi fiatalágával és a hóna alatt egy-egy regénynyel. A kritika kegyetlen. Barátom miért ír annyit. Hiszen olyan sápadt. Miért nem sétál inkább a friss levegőn, miért nem tornázik, vagy ha már okvetlenül regaszkodik a szobához, mért nem tanul meg valamely nyelvet. Mennyivel különb ember és mennyivel nagyobb hasznára válhat a hazának, ha hasznos angol könyveket olvas, minthogy rossz regényeket írkal.

De mikor név kell, minden áron és minél hamarabb!

Ujlaki Antal.

Müemlékeink.

Debreczen városában, melynek minden kövéhez a történelmi események egy-egy jelentékeny mozzanata fűződik, hiába keressük azokat a nyomokat, melyeknek megőrzését a múlt emlékei iránti kegyelet, a hazafiai érzés kötelességünké teszi. A szabadságharcz síró oroslánját kivittük a névtelen hősök sírja fölé, hogy eszünkbe ne juttassa a multak mulasztásait. Csokonai az egyetlen, kinek a polgárság emléket állított, mert csak nem gondolhatjuk, hogy Petőfinek a Batthányi utca egyik házára illesztett emléktáblájával megtettünk mindent a mivel a minden idők leglánglebb és leghonzosabb szabadságharcának tartozunk s ha egyik lelkes honleányunk a gályarabságot szenvedett martyroknak saját költségén díszes szobrot nem állít, elmondhatnánk, hogy müemlékünk az egész városban csak egyetlenegy van.

Nem akarunk kárhoztatni senkit; a mai kor szellemében van a hiba, mely a multak emlékin való lelkesedést kitörölte közéletünk szótárából. De mulasztást követnénk el, ha most, midőn alkalom nyílik arra, hogy egy régebbi hibánkat jóvátehetjük, fel nem hívánk Debreczen város polgárságának figyelmét azon körülményre, hogy maradjon hű azon tradíciókhoz, melyeket őseitől nyert s melyek városunk multjának dicsőségét s jövőjének alapját képezik s emlékezzék meg nagyjairól s azon korszak dicsőségéről, mely a magyar történelem egyik legragyogóbb fejezetét képezi. Emlékezzék meg Pötőfiről és a szabadságharcz nagy napjairól, emlékezzék meg a nagy reformátorról Méliusz Juhász Péterrel s állítsa fel a szabadság szobrát, állítsa fel Méliusz emléksobrát a főtéren, mely a Stenczinger háznak többé elnem odázható kisajátításával szabályos négyszógalakot nyer, melynek pusztasága önkéntelenül eszünkbe juttatja a multak mulasztásait.

A Stenczinger ház kisajátítása által a nagy templom frontjának a architekturai szépsége teljes mértékben kiemelkedvén, egy vagy két, a tér nagyságához s a templom stíljéhez illő müemlék egészen megváltoztatná a piactér arczatát. S mi illenék jobban a nagytemplomhoz, mint a reformáció nagy férfianak és a szabadságnak emlékszobra?

Azok, kik a város szépítésének és közterei díszítésének ügyét kezökben tartják, megszívlelhetnék felszólalásunkat. Városunk ősmagyar kálvinista jellegének ki kell domborulnia. Ez irányban az újabb időben nagyon kevés történt s mintha szégyelnők kálvinista voltukat, óvakodunk attól, hogy valódi jellemünk külsőleg is kifejezést nyerjen. A kálvinistaság kifejezése városunkban nem felekezeti álláspontot jelent, csak azt az elvet juttatja érvényre, melyet az irányadó köröknek sohasem volna szabad elfelejteni, hogy Debreczen a magyar kálvinistaság prototypusa. És ne felejtjük el végül, hogy müemlékeik felállítását csak a Stenczinger-ház kisajátításával érhető el.

Veritas.

NAPI HIREK.

— **Istentiszteletek.** Ma, vasárnap a következő sorrendben tartatnak meg az istentiszteletek: A nagytemplomban Bíró s. lelkész. A kistemplomban Fehér Gyula s. lelkész. Kossuth-utcai új templomban K. Tóth Kálmán lelkész. Ispoty templomban Mitrovics Gyula. Szegényházban Hajdu Zsigmond p. titkár. Bójt. I. vasárnap, Urvaszóraosztás. — A róm. kath. templomban: d. e. 7 órakor Kovács József, 8. ó. deák mise, 9. órakor dr. Wolafka Nándor, utána szentbeszédet tart: Hamernyik Sándor, 3/4, 11 ó. Molnár Kálmán 1/2, 12 ó. Szőke János d. u. 3 ó. Kovács József, 5 ó. Rózsafűzér-ájtatosságtartja dr. Wolafka Nándor. — Az ágost. hitv. evang. templomban délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes tart istentiszteletet.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter Laky Imrét, lapunknak sok éven át volt belső dolgozó társát, czimzetes államrendőrségi felügyelőt, tényleges államrendőrségi felügyelővé nevezte ki.

— **Közvilágítás.** A Ganz és tsa czég a „Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára” czéggel együtt a mai napon újabb beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben a magánvilágítási egységeket leszállítja; nevezetesen a légszeszt magánfogyasztók részér köbméterenként 11 krét adja s ha a magánfogyasztás: 800000 köbmétert elért 10 1/2 kr. 1000000 „ „ 10 kr. 1200000 „ „ 9 1/2 kr-ra szállítja le s így tovább, egész 1800000 köbméter magánfogyasztásnál már 8 krét s az engedményeket (rabatt) eredeti ajánlata szerint fenntartja.

Kijelenti továbbá, hogy 1899. január 1-től visszafizeti az árkülbözeteket a magánfogyasztásban s ha valamelyik magánfogyasztó 30 napon belül nem jelentkezik visszafizetésért, azon összeget a városi házipénztárba befizeti a város által meghatározott célra.

Kijelenti végül, hogy az igazgatóságba a városnak minden körülmények közt biztosít 3 helyet a felügyelő bizottságba egy helyet biztosít minden körülmények közötti, tehát ha az optio jogával nem is élne a város vagy ha oly csekély mértékben élne, hogy ily számú igazgatósági helyre nem számíthatna.

Örvendetes tény, hogy ezen solid czégek végre ezen legolcsóbb árakkal; s legkedvezőbb feltételekkel lehetővé teszik az egyedül helyes részvénytársasági formának biztos keresztülvitelét.

— **Művészet-történeti előadások.** Azon nagyszabásu akciónak, melyet Wlassics miniszter indított a művészeti érzék fejlesztésére, Debreczenbe is eljuttat a hulláma. A miniszterium elrendelte, hogy az állami főreáliskolában rendkívüli előadások

tartassanak a művészettörténet köréből; előadónak megbizta Pogány Kornél főreáliskolai tanárt, ki a múlt évben résztvett a budapesti művészettörténeti tanfolyamon s a ki az idén 12 órában fogja ismertetni a művészettörténetet fényképek, gipszminták és más szemléltető eszközök felhasználásával.

— **A debreczeni főiskolai egyesületek kiküldöttei a diákkongresszuson.** Az ápril végére tervezett diákkongresszuson *tanácskozási és szavazati joggal* csak azok fognak birni, kiket a különböző főiskolák egyesületei hivatalos képviselőikül kiküldenek. A kongresszust előkészítő nagybizottság elnöksége márczius 4-ig, a mai napig, kérte be átiratilag a helyi egyesületektől kiküldötteiknek névsorát, minek eredménye a következő: Kiküldettek: a Joghallgatók Segítő Egyesületéből: Bacsó Jenő, Benkő Géza, Fráter Ernő, Jóna Kálmán, Kardos Endre, Kun Béla, László Gyula, Szitha Sándor, Ujfalussy Géza, Váradi Szabó János; a Joghallgatók Önképzőköréből: Balogh Sándor, Sipos Béla, Wolff Károly; a Hittanhallgatók Önképzőköréből: Nánássy Lajos, Papp Gyula, Szabó Miklós, Szinok Zoltán; a Magyar Irodalmi Társulattól: Boross Lajos, Kemény Emil, Szabó Elek, Vajna Géza; a Felsőbb Tanulók Olvasó-egyletéből: Balogh Gyula, Csighy Andor, Dóczy Jenő, Hermann Béla, Rácz Lajos; a Főiskolai Énekkarból: Szabó Lajos, Szücs László, Török Vincze; a Főiskolai Zenekörből: László Jenő, Szilágyi Imre, Takács Endre; a Főiskolai Gyorsíró Egyletből: ifju Eötvös Pál, Görömbey Péter, Groisz Sándor. — A kongresszussal egybekötve országos főiskolai vivő tornaverseny is lesz, melynek rendezésére a kongresszust előkészítő nagybizottság elnöksége Szigeti Benedek Sándor vivőmestert, Jóna Kálmán és Váradi Szabó János joghallgatókat kérte fel, illetve bizta meg.

— **Kubelik Jean** tegnapelőtti budapesti bucsuhangversenyéről egyik fővárosi lap a következőképen emlékezik meg: A szelid cseh fiú állítólag bucsuzóul ma megint hegedült a Vigszínházban. Artatlanul, szinte félték szendességgel a külső valójában, akár egy falusi kis lány, akit a rektram biztat, hogy csak rajta, el kell mondani bátran azt a köszöntőt a földesúr nevenapjára. Az a szőke üstökű zongorajátzó is, a ki előtt egy kitipeg, mintha apró kereken járna. inkább valami ezermester, aki kiterel egy fekete frakkos, nagy barnahajas embernyi babát, aztán megszófolja, játszik, a mig vége nincs a számnak. A publikum nagy lármát csinál a tenyerével s a hosszu baba azt is tudja, hogy akkor éppen meg kell hajolni. Meg is teszi kedves szögletes séggel csak úgy egy kicsit, a fejével, először előre, aztán egy picit jobb felé, még egyszer, aztán újra egy kis fordulással jobbra, még egyszer és még egyszer. És akkor még csak néhány tipegés és kűnn van a színpalak között. Ezt így megcsinálta ma egyformán isten tudja hányszor és közben bemutatott egy hivatalos programot ebben a sorrendben: 1. Sarasate: Carmen-fantázia. 2. Joachim Románé a „Magyar concert“-ből. 3. Paganini: Boszorkánytánc. És amit olyan igénytelen állásban a hegedűjén művelt, arról még a leglaikusabb ember is a színházban tudta, érezte, hogy mesteri, rendkívüli; és szakértő, nem szakértő osztotta az elismerést és bizonyosan mindenki örült ma is a cseh fiúnak és szerette őt. A program után nem ment el senki, hanem tapsolt erősen és sokszor arra a hajásbaba époly nyugodtan, mint az első számot, elhegedülte a Paganini Gode save the Queenjét és a mikor megint nagyon sokszor tapsoltak még kimenőben az emberek, még játszott a Sarasate: Repülj fecskémjéből is. Ezt hálából tette, éppen csak egy kis lelkes csapatért, a mely sehogy sem ment el és kendőt is lo-

bogtatott, de mikor megtudták, akik már a garderróban voltak, azok is visszajöttek télikabátosan. Akkor éppen csak anyi változás történt, hogy egy tines lekivánczozta a hosszu hullámos hajból Jean Kubelik homlokára.

Kubelik ma esti hangversenyének műsora a következő:

I. Ernst, Fiss moll hangverseny, előadja Kubelik.

II. Ének, előadja Szegő Vilma.

III. a) Godard. Berceuse.

b) Bazzini, La ronde de Lutius, előadja Kubelik.

IV. Ének, előadja Szegő Vilma.

V. Paganini, Cod save the Queen változatok, előadja Kubelik.

Jegyek előre válthatók László Albert könyvkereskedésében.

Kezdeté esti 8 órakor.

— **Házasság.** Brunner Lajos dr., kiváló orvos, Nagyváradon házasságot kötött Kopperl Gabi kisasszonnyal.

x Felhívás. Felkérem azon mélyen tisztelt szállodás, vendéglős, kávé, korezmáros urakat és azok alkalmazottai közül mindazokat, kik magukat a nyugdíjbiztosításra már aláírásokkal különben is kötelezték; hogy az eredeti lap kitöltése céljából a Pinczér-Egylet pénztár helyiségébe Glück Adolf urhoz mielőbb elfáradni sziveskedjenek. Tisztelettel Hauer Bertalan szakipartársulati elnök.

— **A vassátrak.** A vassátrak felállítására időszerűnek és hivatásosnak bizonyult, mert keresve-keresik, nem úgy, mint a bérház alatt levő boltokat. A felállított vassátrakat most adják ki bérbe, melyet kérvény útján lehet kérni a rendőrségtől. Jönnek is be a kérvények halomszámra Szentpétery fogalmazóhoz. A 165 sátorra már közel 400 a pályázó. A rendőrség kétségbe van esve, hogy mimódon tudja kielégíteni a kérvényezők jogos igényeit.

x Tavaszai ujdonságok dus választékban megérkeztek Halmágyi Sámuel női divat áruházába.

— **Adományok a népkonyhára.** A népkonyhára az elmúlt héten a következő adományok folytak be: Polgári takarékos és segélyszövetkezet 10 korona, N. N. Konez Ákos utján 7 kor., özv. Béressy Sámuelné, Szalay Józsefné, Varga József butorgyáros 4—4 kor., Csiffy Katalin 3 kor., Péchy Margit 2 kor., özv. Liptay Gáborné 2 véka krumpli, Komlóssy Dezsóné 2 füstölt sonka. Debreczen, 1900 márczius 2. Szücs Kálmán nöegyl. pénzt.

x Katonazene a Dreherben. Ma a Dreher féle teli kert éttermében, a 39-ik gyalog-ezred zenekara játszik. Szabad bemenet lesz. A „Pilseni“ koronásör folyton frissen csapolva, választékos vacsorával várja a n. érdemű közönséget Márkus Jenő vendéglős.

— **Koronaszámítás.** A kapitányság elé kerül egy legény, ki azzal van vádolva, hogy vetélytársát kegyetlenül helybenhagyta: fűtykösével.

— Hány éves maga? — kérdi tőle a kapitány.

— Bizony már ötven leszek virágos kendernyővéskor.

— Micsoda, — förmed rá a kapitány. — Tegye bolonddá a nagyapját. Hiszen nincs maga még huszonöt éves sem!

— Nem is vagyok én még!

— Hát akkor miért mond ötvenet?

— Kérem alásson: *koronaszámítás szerint mondtam.*

x A csusz és köszvény gyógyítására ezer és ezerféle szert és gyógymódot ajánlanak, de a szegény szenvedők bajuktól ritkán szabadulnak meg tökéletesen. Általános feltűnést kelt és annál nagyobb figyelmet érdemel azon eredmény, melyet a már világhírű Zoltán-féle köszvény kenőccsel érnek el. Ugyanis e kenőcsnek egy-párszori használata után még oly szenvedések is tökéletesen megszűntek, melyekre 15—20 évig kerestek gyógyüldök és különféle csodaszerekkel gyógyulást. Városunk és környékünk lakói

közül legutóbb Reszler András és többben fejezték ki hálájukat a kenőcs kitűnő hatásáért Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárának Budapestben, hol a kenőcs üvegenként 2 koronáért kapható.

— **A huszár halála.** A kaszárnya falai között kezdődött a tragédia, melynek könyvet faesaró epilógusa a nyil utca során játszódott le. **Kerékgyártó** Mihálynak hívták, honvédhuszár volt a 2. huszárezred 4. századában. Igazi vérbeli huszár volt, a kire ráillett, amit a magyar huszárról mondanak, hogy lóra született. Gyakorlat alkalmával a vágató huszároknak korlátot kellett átugrasztani a lovat. Kerékgyártó is nekitűzelte a paripáját, de a kritikus pillanatban, mikor a prűskölő táltos átugrott a korlátot, az állat nagyot horkant, mire a huszár hátravágódott és lefordult a gyepe. A saját erejéből föl sem tudott kelni, a vér ömlött a szájából. Sokáig feküdt meg az ágyat s mikor ismét talpra állt, az egykori délczeg, hetyke huszárnak csak árnyéka volt már a köhögős, sápadt, vézna fiu. Mert fájt a szívének, hogy ott kell hagynia a huszár-életet; könnyebb szolgálatra osztották be s így jutott Perczel tábornok házához, a hol mint tiszt szolga olyan munkát végzett, mely mellett megőrizhette volna egészségét. De a napokban a fiatalos kedve bálba esábitotta, a honnan félholtan vitték a kórházba. Ott a szegény fiu életének a szívszélhűdés vetett véget. Tegnap délután temették a szokásos katonai parádéval. A halottas kocsit után roskatag pár ember haladt, sirásuk belevegyült a katonabanda gyászindulójába.

x Egészség és szépség többet ér a gazdagságnál, ezen kincs érhető el a Byrolin (Dr. Graf és Társától) használatával, mert a bőrt tisztítja, ruganyossá teszi és az arezt fehériti, ifjítja. Kapható minden gyógyszerárban és droguériában. Vezérképviselő Kovács Miksa, Budapest, VII. Nyár-utca 18. A Byrolint és az abból készült Byrolin-szappant a leghíresebb orvosok, tanárok ajánlják, mint felülmulhatatlan bőrápoló- és szépítő szert. Prospektust és elismeréseket ingyen és bérmentve.

x Sok évi megfigyelés. Emésztési gyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomor bajnál, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítő és vértisztítók. Egy doboz ára 2 K. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. (3)

x Nélkülözhetetlen házi gyógyszer a Pserhofer-féle vértisztító labdacok, melyek számtalan bajnál a leggyorsabban és legbiztosabban hatnak. A leghíresebb orvosok is ajánlják nehéz emésztés, gyomor baj, kőlika, ideges fejfájás, sápkór stb. betegségeknek. Saját érdekében cselekszik mindenki, ha állandóan készletben tartja e labdacokat, melyek számtalan esetben csodás hatásuaknak bizonyultak. 1 tekerés, mely 6 doboz a 15 labdac 2-10 korona. A pénz előzetes beküldése után 1 tekerés 2-50 koronáért, 2 tekerés 4-60 koronáért, 3 tekerés 6-70 koronáért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerára, Bécs I. Singerstrasse 15.

A közvilágítás ügye.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok elnökletével. Az említett bizottság tagjai közül az elnökön kívül ott voltak: Abrahám László t. főjegyző, Aczél Géza főmérnök, Komlóssy Arthur főjegyző, Nemes Kálmán, Körner Adolf, Balkányi Miklós dr., Oláh Károly, Szántó Győző, Márk Endre, Nagy Ferencz, Kardos László, Miskolczy Jenő, Kernhofer József, Mayer Emil, Koszorus Lajos, Király Ferencz dr., szére adandó kenezessió helyett a közvilágítás kérdésének megoldását helyi részvénytársaság alapján javasolja. Két társaság ajánlata van a bizottság előtt. A magyar

foralmi r. t. és a Tröst és Ganz cég beadványa. Összehasonlítást téve a két társaság ajánlata között, legkedvezőbb a Tröst ajánlata. Ez még kedvezőbb azért is, mert legutóbbi beadványában olcsóbb árakat ajánl, mint a foralmi.

Kola János dr., országgy. képviselők Torday Gábor, Nagy Lajos dr., Irinyi István dr., Kemény Mór dr., Szántó Sámuel dr., Varga Károly jegyző, Komlóssy Dezső, Bechert Manó, dr. Kenézy Gyula, Szabó József, Lengyel Imre, Hajdu Gyula, Zádor Lajos.

Vecsey Imre elnök üdvözlőlvén a bizottságot, jelzi, hogy a közvilágítási kérdés megbeszélése leendő egyetlen tárgya az ülésnek. Egyben felkéri Aczél Géza főmérnököt, hogy ismertesse a közvilágítás kérdését.

Aczél Géza ismételi ezek után a közvilágítás kérdésében eddig tett intézkedéseket. Elmondva, hogy a nagybizottság mellőzte a házikezelést és a magántársaság részére.

Szabó Kálmán a házikezelés mellett szól. Ő elötte s azt hiszi, mindenki előtt a város érdeke fekszik. A főmérnökkel szemben is azt mondja, hogy igenis a házikezelés mellett lehet haszon, ezt mutatják az ajánlattevők is, kik nem kárért, hanem haszon reményében akarják a vállalkozást megnyerni. Ha látjuk egy év múlva, hogy nem jár haszonnal, akkor is megvan a lehetőség, hogy szerződünk egy társasággal. Indítványozza, vegye át a város a légszuszítást házikezelésbe. A gáz maximális ára 12 kr. legyen.

Szabó József főszámvevő nem tartja lehetőnek a házikezelést. Részletenkint nem lehet a kibővítést végezni, a berendezést egyszerre kell végezni.

Zádor Lajos határozottan a házikezelés ellen foglal állást. Álláspontját részletesen meg is indokolja. Ő a r.-t. forma elfogadását ajánlja.

Márk Endre azon a nyomon halad, melyet Oláh Károly a nagybizottsági ülésen kifejtett. Híve a házi kezelésnek, de olyan értelemben, hogy azt Oláh Károly a nagybizottsági ülésen indítványozta, t. i. hogy a villanyvilágítást is bevezessék. Oláh Károly indítványát megismétli, de az utolsó pontot következő módosítással fogadja csak el:

a magánfogyasztásnak évi 800,000 (nyolezszázezer) köbméterre való emelkedésének 10½ krra (tiz és fél krra),

a magánfogyasztásnak évi 1,000,000 (egymillió) köbméterre való emelkedésénél 10 krra (tiz krra),

a magánfogyasztásnak évi 1,200,000 (egymilliókétszázezer) köbméterre való emelkedésénél 9½ krra (kilenc és fél krra),

a magánfogyasztásnak évi 1,400,000 (egymilliónégyzázezer) köbméterre való emelkedésénél 9 krra (kilenc krra),

a magánfogyasztásnak évi 1,600,000 (egymillióhatzázezer) köbméterre való emelkedésénél 8½ krra (nyolez és fél krra),

s végül a magánfogyasztásnak 1,800,000 (egymilliónyolezszázezer) köbméterre vagy annál való emelkedése esetén 8 krra (nyolez krra) szállítandó le.

A villamos világításban a Ganz társaság árai s mindkét világításnál az összes kedvezmények érvényesítendő a város és magánfogyasztók részére.

Szántó Sámuel dr. szerint a világítási kérdést nem lehet olyformán fináncziális kérdéssé feltenni, hogy abból nyer-e hasznot a város. Az közérdekű dolog s különösen a villamos behozatala által az iparra nézve is rendkívül fontos. A kérdést nem látja tisztázva: vagy házikezelés, ha ez nem, akkor kiszolgáltatjuk magunkat a Tröstnek. A városnak szabadrendelkezési jogát vissza kell nyerni s ezt a gázművek átvételével érheti el s ezután gondolkozzunk a felől, hogy mit akarunk csinálni. E végből indítványozza:

1. Mondja ki a közgyűlés, hogy szabad rendelkezésének visszaszerzése céljából a gázgyárat az augsburgi légszuszítartársulat-

tal fennálló szerződés 31. §-a értelmében 1901. jan. 1-én házikezelésbe átveszi. Küldjön ki egy bizottságot, melynek feladata, hogy az elszámolásokat, nyersanyagok átvételét előkészítse, esetleg a korábbi átvételt, de mindenesetre biztosítsa, hogy 1901. jan. 1-én a gázgyár üzemét a város átvehesse.

2. Utasítsa a városi tanácsot, hogy a f. é. májusban tartandó rendkívüli közgyűlésnek tegyen javaslatot arra nézve, vajjon a házikezelés az egész közvilágításra, tehát úgy a légszusz, mint a villanyvilágításra, vagy pedig csak a légszusz-világításra vonatkozzék, olyformán, hogy a villanyvilágításra vonatkozólag más társasággal szerződésre lép.

3. Tegyen javaslatot arra nézve, hogy a házikezelés akár az egészre, akár a légszuszvilágításra nézve mikép rendeztessék be, hogy az egyfelől a város érdekét, másfelől pedig lehetőleg a jelenleg beérkezett legolcsóbb ajánlatok alapján a magán fogyasztók érdekeit is biztosítsa.

Kola János a házikezelés ellen, dr. Király Ferencz a házikezelés mellett foglal állást.

Lengyel Imre legelőbb is azt óhajtja, hogy döntsük el már azt, melyik módot óhajtja, a házikezelést, vagy a r. t. formát. Okvetlen házikezelésbe kell venni azért is, mert perrel fenyegetnek.

Abrahám László főügyész a perre nézve nyilatkozik s kijelenti, hogy attól nincs mit tartani.

Szántó Győző híve a házikezelésnek. Csak azt akarja, hogy a felett döntsünk, házi kezelés legyen-e vagy nem.

Elnök a vitát berekeszti s a zárszó jogával él még Aczél Géza főmérnök. Válaszol a felszólalóknak s most is a házikezelés ellen hoz fel alapos érveket s a város közönségére nézve legelőnyösebbnek tartja a r. t. formát. A beadott házikezelésre vonatkozó összes indítványokat mellőzni kéri.

Elnök felteszi a kérdést elfogadják-e a házikezelésbe vételt.

A házikezelés mellett szavaztak tizenegyen ellene tizenegyen.

A koncessió megadását egy társaságnak egyhangulag elvetették.

A részvénytársasági formák között 10 szavazattal 4 ellenében a Tröst és Ganz társaság együttes ajánlatát fogadták el.

Végül letárgyalták a Tröst és Ganz társaságnak elfogadásra ajánlott ajánlata alapján a r. t. formára kötendő szerződés tervezetet, melyet a bizottság a tanácsnak elfogadásra ajánl.

Apróságok.

(Melyik párthoz tartozik? — A leigázott lengyelek. — Meghízott betörők.)

Mostanában sok okos dolgot mondanak a képviselőházban. Egyik így, másik amúgy akarja a honhazát boldogítani s mint minden időben, pártokra oszlik a magyar. Debreczen nem azért a legmagyarabb város, hogy ne pártoskodjunk benne. Pártoskodunk bizony kérem szeretettel, minthogy a pártoskodás szórakoztat is. Ámde az ős-város falai között most nem az a kérdés, hogy szabadelvű, független, vagy épen néppárti vagy-e? Hanem a kérdések-kérdése az:

— A két aranyos Rolly-Polly közül melyik pártján vagy? A herezig szőke, vagy a sylf.d-termetű barnán-e?

És harezol, harezol egymás ellen a két párt: tea-rózsával, szegfűvel, krisantinnal, és az üvegházi növények legszebb, legillatosabb virágaival.

Az a harez, melyet virággal vivnak meg, kedves mindenki előtt . . .

Lengyelország most új okkupáció előtt áll. A magyar színművészet világából indul ki az invázió Karczagné Kopácsy Juliska szemé-

lyében, aki elmegyén nagy Lengyelországba játszani és dalolni.

Báthory után Kopácsy Juliska a második magyar, aki leigazza a lengyel testvéreket.

De ez a második iga olyan, amelyet önként vesznek a nyakukba. Sőt hódolattal hordják és virággal, tapssal jutalmazzák.

A napokban szuronyos esendőrök néhány tagbaszakadt embert kísérték a rendőrség bünyűügyi osztályához. Olyan kövérek voltak az emberek, hogy a kapu két szárnyát ki kellett nyitni, különben nem fértek volna be.

— Jézus Mária, mivel foglalkoztak ezek az emberek, hogy ennyire meghiztak?

— Betöréssel . . .

Szétnéztünk a lopott holmik között. Garadában hevert befőtt, kolbász, szőlő, szerosika alma, sonka, szalonna, liszt, hordó bor.

Hát azért hiztak meg, mert jól éltek a mások szerzeményeiből.

Akik olyan nagy bőségben éltek, bizony nehezen szokják meg a rab-kosztot.

Hiába, öreg igazság marad, minden jólakásnak meg kell adni az árát.

Nazarénus.

SZÍNHÁZ.

A 47-ik czikk. A régi jó drámák közül való a 47-ik czikk, mely tegnap este zsufoolt ház előtt került színre gondos, összevágó előadásban. Cora szerepében Fáy Flóra ismét fényes bizonyosságát adta folyton izmosodó talentumának, A közönség hatalmas virágállvánnyal tüntette ki. Felvonások után sűrűn hívták a lámpák elé. Egyszer a vasfüggőnyt is föl kellett huzni. Kivüle T-Halmy Margit, Komjáthy, Tanay és Rubos is sikerrel játszottak.

A bibliás asszony premierje. A bibliás asszony bemutató előadása, amelyet rendkívül érdeklődéssel várnak, szerdán lesz a debreczeni színházban. Az első felvonásban mutatják be a mozgó tengert, amelynek kétségkívül nagy hatása lesz. Ugyancsak az első felvonásban szerepel a debreczeni tűzoltó zenekar is. A második felvonás diszkrét a színház új, szecezzsiós szobadiszlete képezi, melyen Gyöngyössi Viktor festőművész műtermében hetek óta dolgoznak. A harmadik felvonás szenzációját egy nagyszabású ballet képezi, melyben részt vesz az egész női kar. A főbb szerepeket Perényi Margit, Kállay Lujza, Sárosi Paula, Szigeti Lujza, Szathmáry, Rubos, Tanay, Sziklay, Csatar, Ferenczy, Környey játszik, de résztvesz a darabban a színház csaknem minden tagja.

Heti szemle.

Tarlózza: Keserü Gazsi.

Fehér világot akar cselekedni a márczius és e becsületes jóindulatát ki is mutatja szemmeláthatólag.

Amióta beköszöntött, megváltozott az idő rendje. Tavasz meleg szellőre téli hideg szél tette be az ajtót.

Pedig a várva-várt tavasz ott kopogtat a küszöbön, alig várva, hogy zöld pázsittal vonja be a kihalt föld keblét.

De a nagy zsarnok odaszól neki:

— Várj! Még uralkodni akarok!

És kitör a harez. Valóságos angol-bur háboru.

Amint a jelekből következtelhető, sajnos, az angolok győznek itt is.

A hadügyi miniszter megtiltotta, hogy a katonák kishirdetés útján igyekezzenek Hymen járma alá tolni a fejüket.

Első dolog lévén katonáéknál a nőüléshez a kauczió.

Aztán meg az a kishirdetés a polgári elem számára van feltalálva. Katonáéknak nem szabad megrövidíteni azoknak a jussát.

Egy gyorsíró másodfőnök öngyilkossá lett Budapesten.

Ugy megszokta valaminek gyors elintézését, hogy a lassan közelgő halált nem győzte bevárni.

Gyorsan végzett ezzel is.

*

Egy vidéki ügyvéd Vilmos császárra akarta bízni annak eldöntését, hogy örült-e ő, vagy sem?

Távíratilag kérdezte ezt a császártól. Vilmos császár szerencséjére, nem továbbították e táviratot.

Bizonyára szeget ütött volna fejébe e kérdés eldöntése, mint az angol bur háboru.

*

Az idegeket még mindig a háboru tartja izgatottságban.

— Ki győz? Ki bukik? Ez a kérdés járja.

Történnék nagyszabású fogadások angol és bur győzelem mellett.

A nyertes pedig rendesen a vendéglős, ki a fogadásból jó hasznot huz be.

Hát hiszen valakinek csak nyerni is kell, mert a példaszó szerint nincs olyan kár, melyben haszon ne legyen.

*

Bécsben nem kell a magyar csárdás.

Micsoda, hogy még magyar tánczot járjon a bécsi sógor, mikor megvan neki a saját nemzeti táncza?

Aztán még inkább szeretik ők a magyart tánczoltatni, mint a tánczukat járni.

Egyi pedig teljesen elég a sógorsági jóindulatból.

*

E hét hatodikán lesz a poliklinika utolsó sorsjegy huzása.

Reménység dagaszt igen sok sorsjegytulajdonosi keblet.

Hátha beüt az utolsó huzás?

Pedig hát mind a hat huzáson egyéb se történt, mint huzás.

*

Debreczenben nagy ujság történt. A régóta dühöngő betörési műveletről lehullt a lepel.

Kitört a titok rétege alól, hogy kik törtek be.

Az érdem koszoruját e nagy műveletért a rendőrség szeretné magának vindikálni.

Hiszen felév óta ők keresik kutatják, már pedig ez nem csekély munkába került.

A munka pedig jutalomra érdemes.

Hogy a csendőrség oly hirtelen kikutatta az éj lovagjainak rejtekhelyét, arról ők nem tehetnek!

*

A Csokonai-Kör életjelt akar adni magáról. Elhatározza, hogy ezentul irodalmi társasággá alakul és minden hónapban köri gyűlést tart.

— No, no! Ne tessék viccelődni! Jól érzi az magát boldog lethergijában!

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági és tőzsdei érdekek.

Ezen a czimen Steiner József gabonakereskedő tegnap este érdekes felolvasást tartott a budapesti Kereskedelmi és Iparcsarnokban. A felolvasó elsőbbsen vázolja azokat az elszomorító kereseti viszonyokat, a melyek a budapesti gabonátőzsdén uralkodnak, hol csakis helyi forgalom észlelhető. Az idegen vevők mellézik Budapestet és Bécsben fedezik szükségleteiket. Ennek a bajnak főoka téves jogszokásainkra vezetendő vissza, a melyeknek módosításán kívül szükségesnek látná a felolvasó, hogy a vasúti díjszabások a Budapestet át irányuló forgalomban olyképen módosítsanak, hogy Budapestet megszakitva is, a közvetlen díjtételek alkalmaztassanak. Szükségesnek tartja, hogy vasutaink gondoskodjanak elegendő raktárhelyiségről, hogy hosszabb időre terjedő fehérség és olesó raktárilleték mellett az árukonszignációk Budapestre lehetségessé váljanak. Tarifáink egyszerűsítését ajánlja az érdekeltség könnyebb tájékozása végett. Hosszasan tárgyalja az alkuszi kérdést. A régebbi alapszabályok értelmében

csak az lehetett tőzsdetag, ki három éven át a tőzsde látogatója volt. Az új alapszabályok törölték a 3 évi látogatói kötelezettséget és idegen emberek, kik előzőleg sohasem látogatták a tőzsdét, egyszerre tőzsdetagoknak és alkuszoknak csapnak fel. E tul-liberális rendszer által tisztességtelen verseny keletkezik a tőzsdén, mely ellen a kereskedelem és ipar mindenütt törvény által igyekezik magát megvédeni.

TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 3.

A határidő-üzlet.

Kötöttet	Kezdődött	1/2 1 órákor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.48	7.45—7.44
Buza októberre	7.75	7.73—7.71
Rozs áprilisra	6.34	6.33—6.31
Zab áprilisra	5.02	5.01—5.00
Tengeri májusra		
1900.	5.15	5.15—5.14
Repeze szept.-re	12.—	12.25—12.30

Délutáni zárlat 4 órákor:

Buza tavaszra	7.42—7.43
„ őszre	7.69—7.70
Rozs tavaszra	6.29—6.30
„ őszre	6.45—6.46
Zab tavaszra	4.99—5.00
Tengeri májusra	5.14—5.15
Repeze aug.—szept.-re	12.30—12.40

Értéktőzsde.

Déli zárlat:

Osztrák hitelrészvény	378 20 frt
Magyar	374 75 „
Osztrák-magyar államvasúti részv.	330 25 „

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	750 kor 60 fill.
Magyar hitelrészvény	747 „ —
Osztrák-magyar állam-vasúti részvény	655 „ —

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, márczius 3.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza minőség	77	6.60—6.80
„	78	6.80—7.—
„	79	6.90—7.05
„	80	7.10—7.25
Rozs	71/73	5.60—5.65
Árpa		4.90—5.10
(jobb)		5.20—5.40
Zab		4.60—4.75
Tengeri		4.70—4.80
Bükköny		6.40—6.70
Pogácsa napraforgó		4.80—
„ tökmag		5.00—5.20

VIDEK.

Harc az orvvadászokkal. Szilaspusztán a gróf Draskovich-téle uradalmi erdő őrei, Kratwol Istvan és a fia, Kratwol József együtt szoktak menni őrjáratra az erdőbe; így tettek a minap is. Egyszerre a vadaskert felől két lövést hallottak. Mikor odaértek, a kert kerítése mellett egy embert láttak fegyverrel állani, a ki azonban, mikor észrevette őket, elszaladt. A vadaskert kerítésén ugyanekkor három ember ugrott át, kik meglátván az erdőőröket, lövésre készen tartott fegyverrel hátráltak az erdő sűrűjébe, majd mind a hárman löttek és ezzel eltűntek az erdőben. A lövések közül szerencsére csak egy talált; az is a fiatal Kratwollnak a lábába furdított. Az erdőőrök fejjelentésére megindult a nyomozás és az orvvadászokat le is tartóztatták Csepán Péter, Csepán Sándor, Balázs János és Joó István kákiesi lakosok személyében.

MULATSÁGOK.

A kereskedő ifjak bálja. A debreczeni kereskedő ifjak kifogtak Karneval hercegen, a mulatságok vig fejedelmén. Nélküle rendeztek egy fényes táncestetélyt, hol igen diszes, szép közönség mulatott el majdnem a hajnali órákig. Merkur ügyes fia igazán elismerést érdemelnek, hogy most, a farsang végén is oly szép és oly kellemes órákat szereztek azoknak a bájos

és kedves hölgyeknek, a kik multságukon részt vettek. A pihegő hattyukeblek tanui, hogy nem árult petrezselymet senki, da czára annak, hogy kereskedők voltak a vevők. Az első négyest 60 pár tánczolta, de tudósítónk szeméi vibráltak annyiszép hölgy láttára s nem tudta az igazi számot kiolvasni.

REGÉNY.

A kakuk.

— Vig elbeszélés. —

Írta: Szini Péter.

(Folytatás.)

11.

Másnap már utban volt arezképpel terhelt levelem Pokoltelek felé.

Néhány nkpig türelmes várakozásban voltam a válasz után s egy hét múlva napontként kétszer ostromoltam miatta a postahivatalt.

Végre megérkezett és óh én boldog halandó! Az elfogadáshoz kötött feltétel: ismeretlen szépm arczképe mellékeltetett a levélhez, melyben meghívattam találkára Pokoltelekre.

Nem sokáig halogattam a dolgot. Másnap már kirobogtam a vonathoz s a legszébb reményektől duzzadó kebellem utaztam Pokoltelek felé.

Kemény hideg téli nap volt. Iszonyu szélvihar hordta a könnyű hópelyeket óriási halomba.

En egyik 2 od osztályu vagonban gondolkoztam a jövő reményében felem mosolygó szépmről s koronként vastag füst-felhőt árasztottam magam körül.

Később — unalmamban — mert egyedül voltam — (legalább én úgy észleltem) végigdőltem a diványon, de e pillanatban fájdalmas ordítás rázta meg fülem dobhártyáját.

Kétségbeesetten ugrottam fel a diványról, melyen végig egy farkasbunda volt terítve.

A bunda alul véznatestű, esontosarezu, rüpk ember bujt ki.

— Uram! — szólalt meg. — Ön óriási merényletet követett el a magyar irodalom ellen.

— En-e? . . . Már miként lehet az én véletlenül elkövetett sértésem a magyar irodalommal összeköttetésbe hozni? — feleltem én. — Ön, uram, annyira beburkolta magát bundájába, hogy én helyes logikai számítás szerint semminek képzeltem.

— Halljad, óh Hellás! Vedd füleidbe óh Parnasszus! Engem semminek képzelt! . . . De uram, hát nem ismer engem?

— Sajeálatomra: nincs szerencsém ismerhetni?

— De csak olvasta talán a népdramáról írott tartalmas tanulmányomat?

— Biz én nem olvastam!

— Megbecsáthatlan gondatlanság! Az én praxisom értelmében ön kevére vihette a tudományok lépesőin való haladást.

— Kikérem, hogy sértessen!

— Dehogy sértiem, uram, dehogy! A világ minden havannájáért som, de tetszik tudni az én gyakorlati praxisom azt tartja, hogy valakinek belbeese ad külszint és nem megfordítva.

Már isnét? . . . Ugyan kérem: eszénél van kegyed?

— Halljad óh Parnasszus: Még kérdezi: eszémnél vagyok? — sikoltott fel a kis ember teljes indignációjával. — Tőlem, ki annyi remek drámával ajándékoztam meg hazámat, hogy Angolhoiban Shakespeare mellett foglalhatnék helyet!

— Nekem ahhoz semmi közöm! . . . Hagyjon engem békében!

— A gyakorlati praxis értelmének megfelelőleg teendő eljárást szem előtt tartva, bátor vagyok uraságodat magas műveltségéből alakult tehetségem egy szerény szikrájával megismertetni. Tessék!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZINHÁZ.

Folyó szám 156. Bérletszűnet XXV.
Vasárnap, 1900. évi márczius hó 4 én,

Két előadás:

Délután 3 órakor félhelyárakkal:

Liliom Klári.

Eredeti népszimű 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárakkal:

Sulamith.

Zsidó dalmű 5 képben.

Színházi műsor.

Hétfőn, márczius 5-én „A” bérlet: *Egy szegény ifju története.* Szimű 5 felvonásban.

Kedden, márczius 6-án „B” bérlet: *Frou-Frou.* szimű 5 felvonásban.

Szerdán, márczius 7-én bérletszűnetben: *A bibliás asszony.* Operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, márczius 8-án „C” bérlet: *A bibliás asszony.*

Pénteken, márczius 9-én „A” bérlet: *A bibliás asszony.*

Szombaton, márczius 10-én „B” bérlet: *A bibliás asszony.*

Vasárnap, márczius 11-én két előadás: délután 3 órakor: *A gésák vagy egy japán theaház története.* Énekes játék 3 felvonásban. Este 7 és fél órakor bérletszűnetben: *A betyár kendője.* Eredeti népszimű 3 felvonásban.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Hurut-, nyálkásodás, különösen a légző- és emésztőszervek ellismert hatású gyógymódja.

Gleichenbergi

Konstantin-, Emma-, Kolozsforrás
és Konstantin sósforrás.

Jánoskut (Johannisbrunnen)
mint frissítő ital.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk. — Czim nélküli hirdetések a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajczár bélyegilleték fizetendő.

Eladó

a kenyér piacon egy ház földjével vagy anélkül; egy ház Timár-utcán részben adómentes és Kandia-utcán egy ház, mely 10 évig egészen adómentes, — mindenik jóvizű kuttal. Czim a kiadóhivatalban.

Egy öt szobás uri lakás mellék helyiséggel május 1-re kiadó. Czim a kiadó hivatalban

Egy üzleti díszes faldesz kárat eladó. Czim a kiadó hivatalban.

Már holnapután huzás.

MÁRCIUS 6-ÁN
VISSZAVONHATATLANUL
UTOLSÓ HUZÁSA
A BUDAPESTI POLIKLINIKAI EGYESÜLET KÓRHÁZA
JAVÁRA RENDEZETT

NAGY JÖTEKONYSÁGI SORSJÁTÉKANAK

100,000 KORONA.

EZENKIVÜL 5000, 1000 stb. KORONA
ÉRTÉKŰ NYEREMÉNYEK, MELYEK
20%
LEVONÁSSÁVAL KÉSZPÉNZBEN KIFIZETETNEK.

Egy sorsjegy ára csak 1 KORONA.

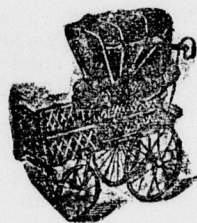
Mindenütt kapható

Sage's Kalodont

mely elismert legjobb
fogtisztító-szer.

Kepes Imre tulajdonát tevő s a debreczeni 3227. számú telekjegyzőkönyvben A) I. 1-2. sorszámú, s 3461. és 7108. hrsz. a. felvett házas udvar és ondódi föld, a debreczeni kir. törvényszék árverési termében, folyó évi márczius hó 26-án, d. u. 3 órakor megtartandó birói árverésen becsáron alól is eladatni fog, mely árverésre a venni szándékozókát meghívja a

Hajdu-Böszörményi
részvénytársulati takarékpénztár
végrehajtató.

Anyák, mielőtt

gyermekkoscsit vásárolniának, tekintsenek, illetőleg rendeljenek meg ingyen és bérmentve egy gazdagon illusztrált katalógust az új hygienikus ülésre és fekvésre átalakítható koscsikról. Orvosi kapacitásoktól ajánlva! Legnagyobb tisztaság! Legnagyobb elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabadalomtulajdonos.

Bécs, VI., Mittergasse 6.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a koscsik alján az oldalt látható védjegy van

Likacsos vizmentes havelok.

Mielőtt Ön

öltönytvetbeli szükségletét fedezné, kérjen **ingyen és bérmentve** egy rendkívül gazdag minta-gyűjteményt a **világhírű** valódi tirol

Loden-
szövetekből.

Gyártmányok urak és hölgyek részére a posztógyári kiviteltől

Karl Kasper

Innsbruck, Karlstrasse Nr. 11. Tirol.

Legjobb fénymázak a világon!

Aki azt akarja, hogy lábbelije szép fényes és tartós maradjon csupán

Fernolendt-féle fénymázat vegyen.

Világos lábbelieknek csak

Fernolendt természetes bőr-crème való.

Mindenütt kapható.

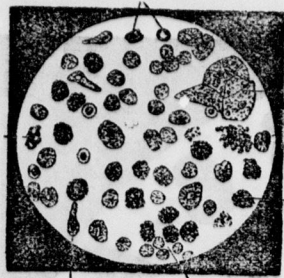
Gyár alapítottott Bécsben 1832. évben.

Gyári raktár: **Bécsben, I. Schulerstrasse 21.**

A számos értéktelen utánzatok miatt kérem jól figyelni nevenre **St. Fernolendt.**

Piros vértestecskék.

Zsiradékos Detrikus.

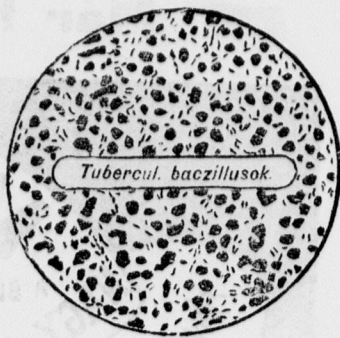
Szájepithelus.

Alveolarepi-thelus.

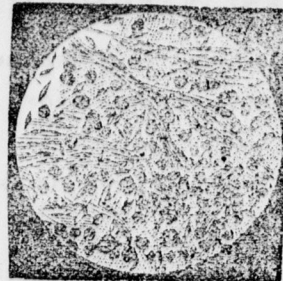
Bronchialepithelus. Leucocythák.

Avult Bronchitis sputuma, pathognostikus állomány nélkül.

Avult Bronchitisben szenvedő sputumának mikroskopikus képe.

Egy tuberculosus sputumának mikrosk. képe.

Lyden-féle Asthma kristallok.

Asthma bronchialeben szenvedő sputumának mikrosk. képe.

Mindannak dacára, hogy Weidhaas Pál féle gyógymódszernek, — ki azt saját testén kipróbálta — terjesztési ügyében már sokféle alkalom lön igénybe véve, az mégis, mint ez egyes levelekből kitünik nem elegendően ismeretes. Az

Asthmában

Bronchialkatarrhus-, tüdővérzés-, tüdőbaj-, gyomorhajban

szenvedők ezrei, kik ezen módszer utján állandó segítséget, nem csupán ideiglenes enyhítést találtak, sokan voltak, kik ama gyógymódszert csak nagy csatkozás után alkalmazták és már minden remény nélkül gyógyulásukra, a kívánt eredményt azonban mégis elérték.

Bebizonyítható tény az, hogy a legtöbb esetben, ama fölötté örvendetes eredmények, melyek a Weidhaas-féle gyógymódszer által el lettek érve, emez csak akkor lön igénybe véve, mikor már minden más kipróbáltatott és hasztalan-nak bizonyult. Ehhez járul még ama körülmény, hogy ez betegekre illik, kiknek gyomra a megelőző orvoslás által gyöngyített, minék következtében a beteg ellenállóképessége és életereje csökkentett. Épen ezen betegek, illetőleg azok, kik későbbben meggyógyultak, — fejezik ki leveleikben sajnálatukat a fölött, hogy a Weidhaas-féle gyógymódszert már előbb nem ismerték és kívánják, hogy a a számos bajtárat terjedelmes ismertetés utján e módszer üdvös eredményeire jókor figyelmeztessék.

Hisz magától értetődik, hogy ilyféle baj annál könnyebben irtható, mennél előbb neki megyünk az irtásnak, komolysággal és alaposzággal.

Szűkkeblőség tehát, ha a Weidhaas féle gyógymódszer utján elért gyógyítás hirdetését kérdésként tekintik. Megtudhatják-e a világ betegei más módon, hogy bajuk elhárítása minden ellenkező vélemény dacára mégis lehetséges? Mennyit ér egy remény nélküli szenvedőnek egy ilyen utbaigazítás a valószínű megmentéshez! Csak az, ki már maga beteg és kétségbeesett volt, tudja azt becsülni. Ostobaság volna ez és minden érdekelt fél csak magamagának árana, ha a hirdetett gyógyjelentések valódiságát kétségbe vonná és ez okból a Weidhaas-

féle gyógymódszert elmulasztaná. Weidhaas nagyobb mértékben örvend a járás-orvos és az illetékes állami hatóságok figyelmének, mint a jóváhagyott orvos és bizonyára megbüntették volna ha valaha az 1881. óta s okásában levő ellenőrzés alkalmával csak egy esetben is a hirdetett gyógyjelentések valótlansága napfényre került volna.

Aki a Weidhaas-féle gyógymódszert avagy annak használatát ellenzi, ezt csak akkor teheti, ha a hirdetett győgyeredmények igaz voltáról nem győződött meg, vagy nem figyelte meg egy szabott rend szerint véghez vitt teljes gyógyítás folyamatát.

Következnek kivonatok betegek leveleiből, kik Weidhaas-féle gyógyításban részesültek. Az eredeti levelek mindenkinek bocsáttatnak megvizsgálásra. A baj leírása alkalmával szükséges foglalkozásáról beszámolni, azonkívül pedig valjon az illető lábai hidegek-e.

Czimeztessék: **Paul Weidhaas,**

Niederlösnitz, Post Kötzschenbroda, Hohestr. 225.

Németország.

E helyen még arra utaltassék, hogy nem mindig ugyanazon győgyeredmények tétetnek közhírré, hanem hogy hirdetésem mindenkor az általam rendelt orvoslás rendkívüli hatásának újabb bizonyítékait terjesztik elő. Még azt is szeretném hangsúlyozni, hogy teljes lehetetlen volna a győgyeredmények összességét közzé tenni, oly nagyszámúak azok.

3855. Gleichenberg, fürdő Villa-uteza.

Ime két éve, hogy bizalommal Önhöz fordultam és mondhatom — hála Istennek — nem csalatkoztam. Ha ezt közzé akarja tenni, akkor nagyon szívesen adok felhatalmazást hozzá. Ha megemlékszik, akkoriban Szabadkán, Magyarországon laktam, vért hánytam és állandó szívszorulásom volt ha lélekzetet vettem Gyógymódszere mindent rendbe hozta nálam. Azóta mindenkit, ki hozzám hasonlóan panaszkodott, Kegyedhez utaltam, az elmúlt ében is irtam egy más nevében. Két évvel ezelőtt sem járni, sem kocszni nem tudtam, hordszékhez kellett folyamodnom. Ma örökkoszígnal tudok gyalogolni, háborítlanul aluszom át az egész éjszakát stb. Akkoriban közel voltam a kétségbeeséshez és ma vidáman nézek a jövő szemébe. Ma azonban egy leány ügyében, mely stb. stb. Kiváló hátamat újból ismételve maradok örökké hálás Mari Kr.-né.

3856. Mugran-körítzből (Cseherdó) irta I. K. ur:

31 éves vagyok. Teljes 3 év óta szenvedek erős mellhajban, mely évről-évre gonoszabb lesz. Télen naponta áll be a roham. A roham előtt aggodalom vesz rajtam erőt, minden csekélység miatt félelem és rettegés száll reám. Szívem erősen remeg és a gyengeség miatt sem beszélni, sem mozogni nem tudok. Ugyazintén erős fejfájásban szenvedek, mi által emlékezőtehetségem nagyon gyenge. Erős nyomás halántékomon és homlokomon közel mindig gyakran a kétségbeeséshez. Ezen izgatás nap-nap után és mindig hevesebben áll be, úgy, hogy lankadságból már csak alig tudok járni. Az orvosok idegyengeségnek tartják, de minden kísérle-vosok alól megszabadítani. Még meg kell jegyezmem, hogy nem épen ritkán szédülési rohamok állnak be. Köhögésem száraz, a nyál kevés, a gyomrom gyenge, lábaim hidegek. Minthogy már sok sok hálalevelet, mikor a javulás még nem állott be, gyakran kellett figyelmeztetni, hogy a rendeletekhez

tartsa magát. De végre mégis javultak a jelentések. A beteg haladó javulást jelentett és a napokban azt írja:

"Tisztelt úr! A tapasztalat és az eredményről meggyőződve szükségesnek tartom Önnek jelenleg constatalni, hogy rendvényeinek engedelmeskedve, hosszú és makacs bajomból teljes megelégedésemre gyógyultam, miután annak idején már több orvostudor tanácsát is hasztalanul korestem. A mire három év alatt egy orvos sem, a túlságos győgyyszer daczára, képes nem volt, azt kevés rendvényei tudták létrehozni. Nem is találok a kellő szót, hogy kellően megköszönhetném. Ha esetleg jelen soraimat a szenvedők érdekében közzé tenni méltóztatik, én arra nagyon szívesen felhatalmazom. Alázatos szolgája I. K. Eisongrub-Körítz (Csehország.)

3844. Özveggy M.-né Hartliebsdorfból, Post Deutmannsdorf, Schlesien, következőt irt:

Miután gyógymódszerének eredményéről az újságban olvastam, bizalomteljesen én is fordulok Önhöz. Évek óta tüdő-beteg vagyok. Tüdőgyulladásom már háromszor volt, a közben idegláz is, és minden- idült szív es tüdőbaj; kor azt állították, hogy: már egy évnél több idő óta házból kilépni avagy csak a legesekélyebb munka elvégzésére képtelen vagyok, minthogy lélekzetem megakad olyankor. Ha lépcsőn végig kell mennem, úgy gonosz egy munka az reám nézve, mert a levegő nem elegendő. Gyakran megrázódom, ha nyugodtan ülök, vagy az ágyban is, mint ha lázam lenne, mire aztán teljes lankadság és izzadás szokott beállni. Az éjszakákat ülő posztóban előrehajolva kell ülnöm, míg betakarózzhatom. Szívem egyfolytában lüktet, a beszéd nagyon megerőltet és csikarja, kaporja nyakamat stb. Nyálam nagyon nehezen olvad és lélekzetem sívít és horkol. Ezennel kérem engem válaszbán részletten, valjon Ön is gyógyíthatatlannak tartja-e a tüdőmet, mit már ismételtén hallottam. Ha más véleményen van, akkor kérem segítsen tanácsával és segélyével.

Bár kevés kilátás volt — ilyennemű leírás után — teljes gyógyításra, a bajt azonban mégis csökkenteni és javítani lehetett. A beteg megkezdte a győgy-módszert. Egy néhány hétre rá M. asszonyságtól a következő levelet kaptam:

Igen tisztelt Weidhaas ur! Legnagyobb örömemre értesíthetem, hogy jobban vagyok már valamivel, amint az alább álló válaszokból meglátja. (Következik a válasz a jelentési iv egyes kérdéseire.)

A reá következő jelentés még kedvezőbben hangzott. Most már azt írja M.-né:

nagyon tisztelt Weidhaas ur! Miután utolsó rendvényei szerint még további három hélig éltem, ma legnagyobb örömemre értesíthetem, hogy állapotom igen jó. Napról-napra javul és boldognak érzem magamat. Könnyedén járok a lépcsőzeten, könnyen megyek ágyba, kinyújtózokva feklüdtetek, ugyazintén

féloldalt, nyugodtan alszom, mire évek óta nem voltam képes, többet is ehetek és munkámat akadálytalanul végezhetem. Fogadjon ezért legforróbb köszönetemet. Nagy tisztelettel fogok mindenkor Önről megemlékezni és mindenkinek, ki hasonló bajban szenved, győgy-módszerét legmelegebben ajánlani. Szívesen átadnám hátamat hirdetésben, ha anyagi körülményeim megengednék azt; miért is kérem elégedjék meg írásból hálammal. Örökké megmentőmnek fogom tekinteni.

Kiváló tisztelettel
özveggy M.-né.

4845. Sz. k. Fleischer tanító B.-ből a következőt írja:

70 éves vagyok, asthmában szenvedek. Járkálás majdnem vak, évek óta és különösen a lépcsőn szás nagyon nehezemre esik, ha felértem, úgy gyakran azt sem tudom mit kezdjek levegőhiány miatt. A beszéd is nehezemre esik. Köhögésinger és szédülés állandó nálam, a nyál nyúlós, keverék nélküli. Bár erős nem vagyok, a hajolás mégis nagyon nehezemre esik, a legesekélyebb mozgás vagy foglalkozásnál érzem a legnagyobb levegőhiányt. Gyakran nyomást érzek hasamra, ami lélekzetemet nagyban megneghezíti. Szélszorulásnak tartom. Ha ez nem jelenik meg, úgy megkönnyebbülök. Gyakran göresős köhögés száll meg, mely minden eszméletemet elrabolja, hasonló rohamoknál hozzátartozóimnak hamar kell odaugraniok, hogy tartásos és segítsenek. A szívtájéka körül érzek olykor egy sajátságos fájdalmat, mely gyakran ismétlődik. A fulladás-rohamoknál nem tudok az ágyban maradni, gyakorta ülök éjjel a pamtagon. Sok orvos kezében voltam, anélkül, hogy segítettek volna. Egy orvos azt tudatta velem, hogy tudóim túlságos vagyok. Most már csak az Ön tanácsát kérem.

Aki valaha ilyennemű szenvedőt látott, tudja valószínűleg azt is, hogy mely kétségbeesett erőlködésekhöz folyamodik az ember, hogy enyhülést szerezzen és hogy a legismertebb győgyeszerok a legtöbb esetben még a legkisebb segélyt sem nyújtják. Ezen öreg ur a Weidhaas-féle győgy-módszer szerint kezeltetett. Ha ezen módszer külföldben nem nagy követelményekkel áll a beteg elébe, úgy jelen esetben mégis jókora mérték erély és kitartás volt szükséges, 9 levél lett váltva. A beteg lelkiismeretesen figyelte meg a kapott rendeléseket. Lassacskán javult állapota, minden levélben lön egy kis javulás jelentve és a gyógyítás végeztével Fleischer tanító azt írja:

Tisztelt Weidhaas ur!

Azt tartom, hogy a gyógyítás vége felé járok. Jól lélegzhetek, már jó sok idő óta nem horkolok, köhögés és nyálról majdnem szó sincs. Estétől reggelig tudok aludni. Baj nélküli megyek a lépcsőn. Az étel jól esik. Fogadjon újból köszönetemet.

Levelezések német nyelven kéretnek.

Elsőrendű hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé és Cacao.

A legjobb szájviz, melyet Oppolzer udv. tanácsos, Schnitzler, Kainzbauer tanácsos és mások 50 év óta ajánlanak, kétségkívül

dr. Popp J. G. bécsi cs. és kir. udvari fogorvos

Anatherin

szájviz 1 frt 40, 1 frt és 50 kros üvegekben. Bámulatos hatású minden száj- és fogfájás, rossz lehellet, ingofogakellen, megerősíti a foghúst, megtartja a fogakat a legmagasabb korig és a rágószerveket megvédi a roth. s. t. b. adástól. Fogpor 63 kr. Anatherin-fogpaszta üvegszelencében 70 kr., csomagban 35 krajcár, fogplomba 1 forint, illatos növényzappan bőrtisztatóság ellen 30 kr. kapható minden gyógyszerüzletben, drogériában, és illatszertüzletben. Valódi csak oly palackban, mint a milyen az oldalán látható, kék címkével francia nyelven és némettel aranynyomokban ellátott palack.

Utánzások miatt nagyon ügyeljünk **SCHAFFER ROZA** névre.

Szépség gazdagság! Szépség hatalom!

Ezt a legrágább kincset megszerezhetni eddig csak a **Mme Rosa Schaffer**

szerb kir. udv. és kamarai szállítónő, Bécs, I., Graben 14. Által föltalált és használt szépítő szerek által sikerült.

Poudre ravissante cs. és kir. kiz. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetlen; a bőrt vakító, fehérre varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkültsékek, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. A ráncokat és redőket kisimítja, a káros szepítőszerek által kitágított likacsokat összehúzza és az arcnak üde, rózsás fiatal színt kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet anélkül, hogy szenzáció hatása a bőrről eltűnne. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. és 1 frt 50 kr. sabb szőket, a legnagyobb gesztenyebarnát, a bársonyszerű feketét. A „KINOIR” egyszeri használata elegendő, hogy a szín örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az életré színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tiszta szín örökre marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr. és 5 frt. Valamennyi készítményem esodolatos hatásért teljes kezeséget vállalok. Számtalan elismerő és köszönőirat betekinthető a legmagasabb körökben és csak diskreczió miatt nem közölhetők. 980-100-13

Központi raktár: Rosa Schaffer Bécs, I., Kohlmarkt 6.

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN, Piacz-utca 57.

ajánlja a legnagyobb választékban és a legutányosabb árak mellett

Ditmár, Brüner és hazai gyártmányu asztali és függő lámpákat,

Astral, Meteor, Apollo, Cso-da, nap- és villámegőkkel, Ugyiszintén porcellán s angol fayence étkező-, tea-, kávé, mooca- és mosdó, valamint mindennemű asztali, oognac- és liqueurös üveg készleteket, majolica, bronz és china ezüst **ujdonságokat.**

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítettek. Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Szabadalmazott SODRONYÜVEG

fődelekre, padlókra, gyári ablakokra, legjobb anyag, különféle vastagságban, 1,75 négyyszög méteres táblákban.

Különös előnyei: A lehető legnagyobb biztonság az áttérés és átütés ellen, az alkalmatlan drotrács teljesen elesik, tűzbiztonság a legmagasabb fokig, esetleges törésnél a tábla ki nem lyukad, mert a sodronybetét az üveget összetartja, a világosság nagyon átható, eddig még nem létező világító hatás. Igen sok állami és magánépületeknél nagy terjedelemben és a legjobb eredménnyel használatban. Számtalan bizonyítvány. Ismertetés és minták szolgálatra allanak.

Üvegöntvény-paddőlemezek (világosság áteresztők)

Atjárók, földalatti folyosók, vagy vasuti alagutak megvilágítására, szilárd anyagban, sima vagy különbözőkép mintázott fölülettel, fehér, félféher, a közönséges nyers-üvegöntvény-nél körülbelül 30 százalékkal olcsóbban és színes kivitelben sodronybetéttel vagy anélkül.

Üveg-füdelőcserép és homoru földélcserép üvegből

a legkülönbözőbb alakban és nagyságban.

Aktien-Gesellschaft f. Glasindustrie vorm. Friedr. Siemens, Neusattl bei Elbogen (Böhmen).

Egyéb gyártmányok: mindennemű palaczkok, palaczk-zárók, belga és németrendszertű táblauveg, üvegöntvény és dombor-üveg, szabadalmazott dombor-üvegbetűk.

Arany érem! Arany érem!

Kárpáti mellszörp

Köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható.

Egy nagy üveg ára 1 Korona 60 fillér, egy kis üveg 1 Korona.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 50 fill.

Kárpáti melitea.

Egy nagy csomag 80 fill., egy kis csomag 40 fillér. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza-palota), G. Rochlik Arthur főtér 2144. Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits Jenő gyógyszerésztárában.

Gyors és biztos segély gyomorbeteg-senek és azok utóhajaiban!

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, reudes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véráramot eltávolítja (a mi az egészség fölfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorhajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőfőgést, hányást, ingeri, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörésőt, vértörlést, hámorhoidákat, női bántalmakat, bébijakot, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-FÉLE BALZSAM

PRÁGAI HÁZIKENŐCS

FRAGNER B. gyógyszerésztől Prágában 203-III.

Az emésztés minden munkáját új életre serkenti és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres bevált háziszser.

1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 35 krjával. — Postán 6 krral drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerésztárától és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerék védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbrol látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésztárában. EGGER A. gyógyszerésztárában. Debreczenben kaphatók: Dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovits István és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Főraktár a készítőnél **FRAGNER B.** cs. és kir. udvari szállítónál, a fekete sas gyógyszerésztára Prágában a Sporn-utca sarkán 203. szám.

Fagymentes és fajtiszta sima szőlővesszők

kaphatók.

Kardos László szőlőtelepéről helyben

és pedig:

20 000 piros Chasselas Croquan . . .	4	frt.
50,000 fehér " " . . .	3	"
10 000 Passatutti illatos . . .	10	"
5,000 Raisin de Colaber . . .	10	"
1,000 Muskat Hamburg . . .	10	"
5,000 " Lunel . . .	4	"
2,000 " Alexander . . .	5	"
2,000 Sárga Kecske csecsü . . .	4	"

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgöres és gyomorfájdalom, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszsernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 Korona.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti fel és „A Moll” feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájda'omcsillapító bedörzsolési szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 1 Korona 80 fillér.

Moll-féle gyermekszappan

a legfinomabb, egészen új módszer alapján készült gyermek- és hölgyiszappan, a bőrnek rationális ápolására, gyermekek és felnőttek részé e.

Ára 1 drb. 40 fillér, öt drb 1 Kor. 80 fillér. Minden egyes ilyen gyermekszappan a Moll-féle védjeggyel van ellátva.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS:

MOLL A. gyógyszerész,

cs. és kir. udvari szállító által.

BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Főraktár Debreczenben:

Szent Királyi Tivadar urnál.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

• Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsolésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsolésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebb-bőrtékü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.

Hirdetmény.

A Debreczeni Első Takarékpénztár

LIV. évi rendes közgyűlését

1900. márczius 18-án, délelőtt 10 órakor Debreczenben, saját üzleti helyiségének tanácstermében (2-ik emelet) tartja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1899. üzletéről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Határozás e tárgyakban; az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági tiz tag választása.

A mérleg és a nyereség-felosztási javaslatot is tartalmazó igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések, a folyó 1900. évi márczius hó 12-től fogva, a pénztár helyiségében — a hivatalos órák alatt — megtekinthetők.

Alapszabályaink 26-ik §-a értelmében e közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bírnak mindazon részvényesek, kiknek nevei 1899. december 31-ig bezárólag, a részvénykönyvbe bevezetettek.

— Utánnomás nem díjaztatik. —

Kéért vannak még emberek, a kik a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé nem használják, holott ez oly kellemes ízű és egészséges kávéital?

Mert még nem tudja mindenki, hogy a Kathreiner-kávé mily nagy előnyökkel bír. A kávénövény egy kivonata által a babkávé ízét és zamatját nyeri, anélkül, hogy annak az egészségre oly hátrányos alkotórészeit magába venné. Hasznosan egyesíti a honi maláta-készítmény értékes tulajdonságait a babkávé kedvelt ízingerével.

Igaz, hogy az egészség áldására a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé milliók, a családok százezrei naponta isszák. Kíváncsúlnak azonban, hogy minnyájunk érdekében, ez az igazi családi-kávé, kitűnő tulajdonságainál fogva, mindenütt s különösen minden családban bevezetést találjon.

A Kathreiner Kneipp-maláta kávé többnyire mint pótkávé szolgál a babkávéhoz, a melynek ízét enyhébbé, és az inyék kellemesebbé teszi. Megadja a kávéitalnak a legszebb, étvágygerjesztőbb színt, és majdnem teljesen elhárítja a babkávének az egészségre káros hatását. Ajánlatos a Kathreiner maláta kávé egy harmadával a babkávé kétharmad-részéhez kezdeni, s hova-tovább fele-fele részre átmenni.

A Kathreiner maláta kávé összehasonlíthatlan előnye abban áll, hogy rövid megszokás után, teljesen tisztán élvezve is kitűnően ízlik. Esetekben, a midőn a babkávé élvezete elültatik, a legajánlatosabb pótlást nyújtja, gyöngye és beteg egyéneknek, mint könnyen emészhető, vérképző és erősítő szer, ajánlható. Orvosi nyilatkozat szerint a fejlődő ifjúságnak, különösen leányoknak más kávé-ital ne is adassék.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé bevezetése által, a legkisebb háztartásban is jelentékeny megtakarítás elérhető. Egyszeri kísérlet, gondos elkészítés mellet, mindenütt állandó használatot von maga után.

A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé soha sem lesz nyitva elárusítva! Csak akkor valódi az ismert fehér eredeti csomagokban, ha Kneipp páter arcképe mint védjegy és a »Kathreiner« név rajta áll.